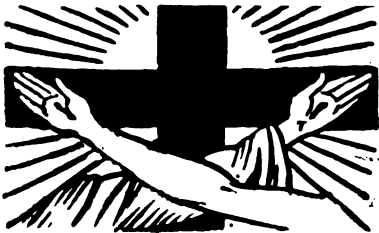

MAGYAR BARÁT.

TARTALOM: Zentai Marcellin O.F.M.: JEZUS NEVENEK APOSTOLA: SZIENAI SZENT BERNARDIN. — P. Réthy Apollinárész O.F.M.: BETEGSÉGÜNKBEN ORVOSSÁGUNK. — Duklai László: KRISZTUS ES A KENYÉR. — László Ákos O.F.M.: A MI SZENTÜNK. — Schrotty Pál O.F.M.: A PÁPÁK VILÁGTÖRTÉNELMI TAVLATBAN. — Kalmár Özséb O.F.M.: PÜNKÖSD JELENTŐSEGE A LELKI ÉLETBEN. — Ungi Iván: ELMELKEDESEK. — P. Oberten Odilo O.F.M.: AZ IRGALMASSÁG ANYJA NEM HAGY EL! — Váth János: ARANYFENEK. — Varga Géza: NÉPEK KIRÁLYNEJE. — Czirákyne Bock Gizella és Lauly László versei. — Häss Kreszcencia A SZENVEDÉSROL. — Dám Ince O.F.M.: A LELKIPÁSZTORI NÉPRAJZ ALAPJAI. — RENDI ÉLET — UJ KÖNYVEK. — ÜZENÜNK.

1944. MÁJUS HÓ.

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 5.— P, félévre 2.50 P, egyes szám ára 50 fillér.
Csekkszám: 51.581. Üres befizetési lapot 3 fillérért a postán kaphatunk.
A kéziratokat minden hó 25-ig küldjük a szerkesztőségbe.
Kéziratokat nem őrzi meg, csak portó mellékelése esetén küldünk vissza.
Kiadja a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány.

Å lelkipásztori néprajz alapelvei

P. dr. Dám Ince, O. F. M.

(Fejezet a szerző Szent István Akadémián 1944. ápr 14-én *A lelkipásztori néprajz fogalma, módszere és problematikája* címen tartott előadásából.)

(Folytatás.)

4. A NÉPRAJZ HATÁRAI. — A nép fogalmának kiterjesztésével a néprajz területét nagyobb körre szabhatjuk. A *romantikus néprajz* minden jelenségben pogánykori maradványokat szimatolt, s néprajz feladatát az ősi, a pogány, az elnyomott kultúrreteg viszáútéseinek megállapításában kereste. Érthető, hogy ez a vállalkozás kalandos elképzelésekhez, tudománytalan következtetésekhez vezetett. A *primitív* életkörülmények között élő népreteg életrajzának kutatása viszont indokolatlanul zárta le a felsőbb rétegekbe vezető felszivárgás, és a felülről leszivárgó kultúr-folyamat útját, s nem vette tudomásul az egyes jelenségeknek a primitív rétegen túlmenő funkcióját. Nem is szólva arról, hogy a primitívseget milyen naivan vonatkoztatta pl. a magyar parasztságra, s mennyire nem ismerte fel azt a sui generis műveltséget, amely falusi népünket a primitíveken messze felülemeli. A hagyományos alapokon épült és nemzedékről-nemzedékre közvetített és sajátos belső elvei szerint korszerűvé alakított műveltséget nem becsülte eléggé. A *helytelen történelemszemlélet* pedig mindennek az eredeti alakja és épsége után sápitozott, a mai jelenségekkel nem volt megelégedve, csak a korcsot vette észre, s a pusztulás siralmaival nézte népünk életét. Ennek azonban a tények mondanak ellene. *Népünk élete ma is épügy járja a saját törvényszerűségének pályáján a maga útját, mint régebben.* Részben felülről vesz át eszméket, részben maga termel meglátásokat, amelyeket aztán a maga formanyelvére fordít. Idők folyamán alakít, kiegészít, más szerepre készlet. Nem azért, mert elhanyagolja, hanem a népetlet is alakul, élet-szemléletét és rendjét átrendezi, amely változásban egyik-másik jelkép, szokás, hiedelem eltöölódik egykori helyéről. Nem fontosságából veszít, hanem rendeltetéséből. Az egykori zarándokbot ma búcsúfia, az állítólagos eulógia ma mézesbáb, a betlehemezés legtöbb helyen koledáló gyermekjáték. Nem azért, mert elkorcsosodott a fontossága, hanem ma. népünk mai életrendjében itt a helye.

A leiró, vagy kritikai néprajz a *mai tények* megállapítására és hűséges ábrázolására szorítkozik. Ep ez a hü kép mutatja be a maga teljességében a mai népetletet, s jelöli meg az egyes jelenségeknek mai funkcióját. A történeti, lelektani, társadalmi, stb. néprajz feladata a tények további magyarázata és megvilágítása.

Ezzel azonban fel is szabadtottuk a néprajzi kutatás határait, s a nép gyökeres jellegének, a közösségek kritériumával mérjük fel területét. A néprajz körébe tartozik tehát minden olyan jelenség, amelyet a népi közösség törvényszerűsége határoz meg. Így a szentmise liturgiája nem néprajz, de a nép részvételének módja, imáinak, énekeinek rendje, a templomba-

indulástól a hazatérésig minden mozzanat, amennyiben a közösség törvényei szerint alakult, valóságos néprajzi jelenség. Általában mindaz, amit nem az egyén, mégha vezető szerepe van is, hanem a közösség szab meg, amelynek megtartását mindenki részéről, még a vezető, tehát a mi esetünkben pap, vagy kántor részéről is elvárja.

S ebben ismét nem számít, hogy a társadalom melyik rétegéhez tartozik valaki, hanem a közösségi törvényszerűség, tehát a hagyomány- és szokásjog kényszerítő hatására cselekszik-e, vagy sem.

5. EGYÉNISÉG ÉS KÖZÖSSÉG. — Amint látjuk, az egyéniség a közösség fegyelmeiben él. Annál inkább, mennél egyszerűbb társadalmi réteghez tartozik. Ebből azonban ne gondoljuk, hogy a magasabb társadalmi szinten sokkal kisebb a közösség kötelező hatása. A független egyéniség csak fogalmi elvonás eredménye. Ott, ahol a népi közösségi korlátok megszakadnak, a külön társadalmi törvények és szokások uralkodnak. Pl. az ú. n. középosztály életrajzát részben a mélyebb népi hagyományokkal való kapcsolatában, részben pedig a maga külön osztályi hagyományaiban kellene megjellegoznünk. Társadalombölcselek keseregnek ugyan azon, hogy ez a külön osztály-öntudat és osztályhagyomány nem elég mély és átfogó, a néprajz azonban visszautasítja ezt a más népekkel való összehasonlításból fakadó panaszt, s a középosztályra is alkalmazni kívánja a maga módszereit s szabályokba foglalni, alapelveire visszavezetni sajátos életmódját.

Az egyéniség feltünése kivételes tünete társadalmaknak. Bizonyos immanens törvényszerűség eredménye az eredeti tehetség megjelenése. A helyzetek és körülmények úgy alakulnak, a megoldásra váró kérdések és feladatok úgy töölnek az egységes átfogás és átértékelés felé, hogy végre is elérkezik az időnek és történéseknek az a teljessége, amelyben a zseni a közösségi erök és képességek mélységéből kitör, a megoldásra váró feladatok szálait egybefogja, átértékeli, rendszerbe foglalja, következményeit pedig merészen levonja. Ez a merészség, az egység jegyében ragyogó átszervezés a zseni érdeme.

A tehetség azonban nem jelent különösebb műveltséget is egyúttal. Különösen nem iskolás képzettséget. Minden kultúrszinten megterem. A szorosan vett népi, a hagyománykultúra világában is. Csak a kifejezési formákban, mondjuk, a maga jelrendszerében más lesz a népi zseni jelrendszere, más a magasabb és pallérozottabb műveltségi osztályok termelte zsenié. Mind-egyik a maga műveltségi fokának megfelelő jelekben fejezi ki meglátását.

(Folytatás a fedőlap 3. oldalán.)

MAGYAR BARÁT

FERENCES KÖZLÖNY

XXIV. évf. 5. sz. 1944. május 15.
Megjelenik minden hó 15-én.

Felelős kiadó és szerkesztő:
P. dr. Dám Ince, O. F. M.

Jézus nevének apostola: Sziennai Szent Bernardin

(1444. május 20—1944. május 20.)

P. dr. Zentai Marcellin O. F. M.

Jézus nevének a tisztelete oly régi keletű, mint maga a kereszténység. Már az apostolok is tisztelték ezt a dicső nevet, „mely minden más név fölött van”. Hirdették és követelték, „hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, az égieké, a földieké, és az alvilágiaké”. És mindnyájan együtt örvendeztek, „mivel méltóknak találtattak, hogy Jézus nevéért gyalázatot szenvedjenek”. Péter apostol a templom kapujában találkozik a sánta emberrel, aranyat és ezüstöt nem tud neki adni, de amiye van, azt nem sajnálja tőle: „Jézus nevében kelj fel és járj” — mondja, s meggyógyul a sánta ember abban a pillanatban. A vértanúk ezrei hullottak el, hogy megdicsőítsék bennük Jézus neve. A keresztény hadak ennek a Névnek csodálatos erejével rohamozták meg az ellenséget. Szent Bonaventúra, a ferences tudós és egyházdoktor, külön könyvet ír Jézus „mézzelfolyó nevérol”. Boldog Egyednek csak említeni kellett Jézus nevét és önkívületbe esett, Jézus szentséges neve minden időben a legnagyobb tiszteletnek örvendett.

Mégis azt mondhatjuk, hogy az összes tisztelők között Sziennai Szent Bernardin mozdította elő legjobban Jézus nevének tiszteletét. Kitüntetésül ezért az utókor a *Jézus nevének apostola* címet adományozta neki. Bernardin régi nemesi családból származott. A híres Albizeschi családnak volt a sarja. A Szienna melletti városkában, Massa Maritimá-ban látta meg Isten áldott napját 1380. szeptember 8-án. Ugyanabban az évben hunyta le örökre szemét Szienna másik nagy szentje: Szent Katalin. Bernardin korán jutott árvaságra: még csak három éves volt, mikor 22 éves édesanyját elveszítette, rá három évre édesapja, Albizeschi Tello is követte fiatal feleségét. Havveduti Nerát, Bernardin teljes árvaságra jutott. Diana, édesanyjának nővére vette magához a kis árvát. Azonban hamarosan ez is meghal és Bernardin még csak 11 éves, amikor sziennai rokonai magukhoz veszik és elviszik Sziennába, amely ettől az időtől Bernardin második hazája lett.

Bernardin életében szeptember nyolcadika jelentette a különösebb fordulókat. Láttuk, hogy a Szűz Anyának ezen a szép ünnepén jött a világra,

később ugyanazon a napon 1402-ben meghal a világnak és felveszi Szent Ferenc bűnbánó ruháját 22 éves volt ekkor. Édesanyja szintén 22 éves volt, amikor búcsút mondott a földi életnek és az örök

(Ungváry)

hazába röpillt. Pontosan egy évre rá teszi le a fogadalmakat, s 1404. szeptember 8-a jelenti a legnagyobb fordulót, ekkor szentelik pappá, s megkezdődik az apostoli tevékenysége.

Bernardin élete prédikálással és apostolkodással telik el. Szent beszédeivel csakhamar magára tereli a világ figyelmét. Tizezren és tizezren tolonganak, hogy hallják a század legnagyobb szónokát. A hatalmas bazilikák kicsinyeknek bizonyulnak a tömeg befogadására, s Bernardin kénytelen a szabad ég alatt megtartani beszédeit. Egyszerűen beszél, de annál szivrehatóbban. A legkérgesebb lelkű emberek is könnyezve távoznak és tartanak bűnbánatot. Bernardin mindene a szószer, ahonnan hirdetheti az evangéliumot. S hiába kéri háromszor is, hogy cserélje fel szószerét püspöki székel, nem hajlandó rá: nem a földi élet dicsőségét keresi sohasem, hanem egyszerezül Krisztus és a lelkek üdve lebeg szeme előtt. Mint egykor Szent Pál apostol nem engedte nyugodni Krisztus iránti szeretete, Bernardinban is ugyanaz a tűz lángolt. Nem elégedett meg azzal, hogy Szienna népét visszavezethette Krisztushoz. körülra indult, mint Szent Pál, hogy mindenütt hirdethesse Krisztust és az ő végelen irlalmát. Kezébe vette az apostolok vándorbotját, és elindult a nagy térítő útra.

Beszédeinek a témája a legváltozatosabb. mint maga az élet. Legszivesebben mégis Szűz Máriát dicsőítette és Jézus szent nevének a tiszteletét hirdette. Albizeschiek vallások voltak. Bernardin már a családi otthonban megtanulta tisztelni a Szent Szűzet. Ezt a vallásos érzelmét csak növelte az a tény, hogy Sziennába került, a „Szent Szűz városába”, mert Sziennát az egykori győzelmes csata után, amellyel megszabadult Firenze gyámkodása alól, ünnepélyesen Szűz Máriának ajánlották, s a város kapujára rávésették: *Urbs Virginis, a Szent Szűz Városa*. Hasonlóképen a Jézus neve iránti szeretetét is hazulról hozta magával. Későbbi élete egyik főfeladatának tekintette, hogy terjessze Jézus nevének a dicsőségét és tiszteletét. Az anyagiasodott, elvilágiasodott városok vallásos érzelmét akarta felrázni, amikor szélében-hosszában órákon keresztül beszélt Jézus legszentebb nevééről. Meggyőződése volt, hogy Jézus nevének a tisztelete tudja legjobban ráterelni az emberek figyelmét az égikre. Ezért semmi fáradságot nem ismert, amikor erről a dicsőséges Névről volt szó, s miként egykor Szent Bernát mézédés szavakkal dicsőítette Szűz Mária kiválasztottságát. Bernardin is a leggyengédebb, a legszivrehatóbb beszédekkel csepegtette hallgatóinak szivébe Jézus nevének szeretetét. Kérte hallgatóit, hívják „segítségül Jézus nevé, a legmagasztosabb Nevet, amelyen csak létezik és megnyerik bűneik bocsánatát”. Jézus neve segít minden bajban, veszélyben; az elkeseredetnek vigaszt nyújt, az erőtlennek erőt kölcsönöz, a betegnek visszaadja egészségét s a bűnösnek a bűnök bocsánatát. „Ahol ez előtt szigorúság volt, helyét elfoglalja az édesség; ahol eddig égető hajthatatlanság volt, most csak szeretet marad: a hajdani hatalom gyöngédséggé és áldássá változik”.

Hogy pedig a jámbor hívek lelkébe beleegesse Jézus nevének emlékezetét, külön táblát hordott magával, amelyre 12 nagyobb és 8 kisebb nap-sugárral körülvett körbe Jézus nevének monogramját festette: „IHS”. Ezt a táblát beszédeinek végén felmutatta, a hívek pedig térdreomlottak és könnyes szemekkel imádták Jézus legszentebb ne-

vét. Majd maguk is készítették ilyen képeket, amelyeket otthonukban kifüggesztettek a falra. Így terjedt Jézus nevének tisztelete.

Bernardin 1427-ben éppen Viterbóban prédikált, amikor megkapta V. Márton pápától a levelet, amelyben Rómába idézi, hogy tisztázza magát a vádak alól. Bernardin azonnal Rómába siet. Útja valóságos diadalút volt. Mindenki látni akarta a nagy szentet és csodatevőt, mindenki hallani akarta a híres szónokot. Rómában három bíborosra bízta ügyét. A három bíboros hosszú vizsgálat után kijelentette, hogy Bernardin működésében semmi kárhoztatni valót nem talált. Hogy pedig teljesen tisztázhassa magát, a pápa nyilvános ülést rendelt el. Ezen az ülésen már *Kapisztrán Szent János* is jelen volt, és ékes szavával védte mestere eljárását. „A pápa teljesen meggyőződött arról, hogy ezt a bevádolást a gyűlölet és az irigység gyújtá fel, mert sem szóban, sem írásban semmit sem találtak, ami az igaz hittől eltérne” — írja a jeles franciskánus történétíró, Wadding. A pápa erre áldásában részesítette Bernardint, és oltalmába fogadta, és Jézus legszentebb nevének tiszteletére nagy körmenetet rendelt el Róma utcáin, amely körmenetben Jézus nevének tábláját maga *Kapisztrán Szent János* hordozta körül.

Bernardin győzelme tehát fényes volt. Nem is merete senki sem bántani őt Márton pápa életében. Mihelyt azonban V. Márton lehúnyta fáradt szemét, a földalatti munka újból megindult Bernardin ellen. De *IV. Jenő* pápa sem engedte magát félrevezettetni Bernardin irigyeitől, s 1432. január 7-én keltezett bullájában teljes elégtételt adott a sokat meghurcolt apostolnak. A gyűlölet azonban még mindig nem tudott belenyugodni teljes vérésegebe, még mindig voltak, akik próbálkoztak ártani Bernardinnak, ő azonban biztos úton haladt, neki ártani már nem lehetett, aki keblében hordozta az őt védő pápai bullát. Továbbra is a megkezdett úton haladt, s legfeljebb örült annak, hogy hasonló lett az apostolokhoz, és méltónak talált a megtörtént meghurcolást, rágalmat és gyalázatot szenvedni Jézus legszentebb nevéért. Ez az acsarkodás nem tudta megtörni munkakedvét. Legelső sorban neki és két rendtársának, *Kapisztrán Szent Jánosnak és Marchiai Szent Jakabnak* köszönhető, hogy valóban Jézus nevének tisztelete hamarosan meghódította az egész világot, és ma is milliók és milliók biznak és hisznek Jézus nevének csodálatos erejében.

Bernardin életének alkonyán Itália déli részeire is szeretett volna eljutni. Ott is szeretne volna terjeszteni a legszentebb Név tiszteletét. El is indult a nagy missziós körülra, azonban a nápolyi királyság első városánál, Aquilánál nem tudott tovább jutni. Fáradt, erőtlen teste nem bírta tovább hurcolni a még mindig lángoló nagy lelket, és 1444. május 20-án felmondta a léleknek a szolgálatot, hogy ismét visszatérhessen, ahonnan jött: a földbe, s engedte szabadon szárnyalni Bernardin sas-lelkét az örökkévalóság felé.

V. Miklós pápa 1450. pünkösdjén a szentek közé avatta.

1444. május 20-1944. május 20! Eppen ötszáz esztendeje, hogy Bernardin elcsérlette földi hazáját az örök hazával, s azóta fölülről pártfogolja azokat, akik tisztelik és Jézus legedesebb nevének tiszteletét terjesztik itt a földön.

A népek Királynéja

Írta: Varga Géza Ernő.

A katolikus hitélet a Boldogságos Szűzanyát eddig is már sok szép jelzővel ékesítette fel. Úgy érzem tehát, hogy semmit sem vétünk tisztelete tárgyában, ha glóriáját ezekben a nehéz időkben egy újabb magasztalással gazdagítjuk. Szükség van erre? Kétségtelenül. Nézzük meg, hogy jogosan használhatjuk-e a Népek Királynéja kifejezést?

Bár a Boldogságos Szűzanya nem áll ugyan a hitéletünk központjában, mint az Úr Jézus, akit Istenségénél fogva imádás illet, mégis vétenek a Krisztus Királysága ellen azok, akik az ő szeplőtelen édesanyját a földön nem úgy tisztelik, amint illik és méltó siralomvölgyben lakó gyermekeihez. A kereszténység nem kereszténység, vagy csak hamis kereszténység a Boldogságos Szűzanya tisztelete nélkül. Nem lehet Isten anyját az evangélium hirdetéséből kihagyni, mert Ő a teremtmények elseje és megváltó Istenünk édesanyja, akit ennélfogva az emberiségnek úgy kell tisztelnie, mint a népek Királynéját. Ez az Isten akarata, mert ha Ő az angyalok királynéja a mennyben, akkor nem lehet a mi számunkra sem más, mint kegyelmeket osztó királyné. Oh milyen kár, hogy vannak keresztények, akiknek nincs Szűz Máriájuk, akik nem ismerik a Népek Királynéját, akik egyszerűen tudomást sem szereznek arról, hogy Mária a Krisztus anyja.

Századok folyamán sok gáncsolás ért már bennünket, katolikusokat, Szűzanyánk szép kultuszáért. Azzal a váddal is illettek és ma is illettek, hogy mi a Boldogságos Szűzet imádjuk. Ha ezt tennők, bálványimádók volnánk. Mi azonban csak Istent imádjuk. De mivel az Örök Ige megtestesülése által a Boldogságos Szűz abban a kiváltságban részesült, hogy a Teremtő Isten Őt tisztelte meg, akinek a Szentlélek Isten méhébe elhelyezte az Örök királyt, a Fiú Istent, hogy istenemberi létének kezdetét, az emberi testet a Szeplőtelen Szűz testéből vegye, ennélfogva misem természetesebb, hogy Krisztus Anyját, a mi királynőnket, a legnagyobb fokban és mértékben tiszteljük, szeressük, nagy kiváltságát dicsőítsük, magasztaljuk. Gyermeki bizalommal ragaszkodjunk Hozzá, akinek lábai alá helyezzük a természetnek minden szépségét, ékes-ségét, ragyogását, gazdagságát, virágját, mert ezek mind ő érte vannak és nem fordítva. Azonkívül minden hithű katolikus ember boldog, hogy a Népek Királynője alattvalójának vallhatja magát, mert a Királyné Istenszülő, akit angyalok dicsőítenek az égben és mennybe vágyó, sóvárgó, égbetörő, küzdő emberek áldanak a földön. Neki kijáró tisztelet ez, mert Ő a teljes Szentháromság Egy Istennek a remekműve. Milyen szomorú valóság, hogy Krisztus mellett, a kereszt árnyékában vannak mégis keresztények, akik valamilyen emberi fonákságból a gyakorlati életükből kikapcsolták az erőforrást, a követendő eszményképet, az életideált, a Király Edesanyjának méltó tiszteletét. Meg is látszik rajtuk, hogy anyátlanok.

Pl. Milyen más vágyódás ragadhatta el bizonyára az égi Szűz Anya iránt a tizenegy éves protestáns tanulót, akit hitoktatója megkérdezett: „Miben különbözik a katolikus vallás más keresztény vallásfelekezeteitől? Abban felelte a fiú, hogy nekik van Szűz Máriájuk.” Nem csodálatos-e a fiú-

nak megkülönböztető jelzője? Mondhatta volna azt is, hogy nekik van szentmiseáldozatuk, van Eucharisztiajuk, vagy a szentségekre hivatkozhatott volna.

Vagy ott vannak a hitetlen pogány világ népei is, ahová az evangélium hirdetése még el nem jutott. Ezek a vadnépek ugyancsak epedve, szívszorongás között várják a pillanatot, hogy hőslélkű misszionáriusaink elvigyék hozzájuk is a Boldogságos Szűz Anyát, a minden Népek Királynéját. Milyen megható pl. az a történet, amit a kínai pogány missziónáriusaink mondanak el, hogy miként fogadták őket a benszülött pogányok: „Mutassátok meg kereszteteket? Van-e rajta Krisztus? Keresztet már mások is hoztak és mutattak, de nem hozták el a Krisztust és a fehér Asszonyt. És amikor misszionáriusaink megmutatták nekik a feszületet, s látták rajta a Megfeszítettet, újjongva, boldogan így kiáltottak fel: Akkor jó, csak jöjjetek közbénk, mert ti a fehér kenyérben elhoztátok nekünk a Krisztust és a fehér Asszonyt.” Nem kell-e szegyenkeznünk és pirulni arcunknak afelett, hogy a pogányok inkább felismerik a Szűz Anya hiányát életükből, mert a Szent Asszonyt együtt emlegetik a Krisztussal, akit ők szomjúhoznak.

Szomorú jelenség ezzel szemben a mi korunk. Csak a művelt világ, a kultúra csillagfényénél okos-

L. Thoma: Béke Királynéja, könyörögi érettünk!

kode civilizált ember elvakult, bár van összkomfortos lakása, autója, telefonja, rádiója, kényelmes otthona, kozmetikája, mozija, színháza operája, sajtója, beszéli a modern nyelveket, de a lélek nyelvét, az imádságot nem ismeri. Büszkén szeret hivatkozni technikájára, történelmi szerepére, de e század emberének nincs hite. Kulturájából a test kultúráját csinálja, bűnös szenvedélyeiben tobzódik, sporttól gyönyörködve a test külső bájaiban, a lokálokban, bárokban zeneszó mellett enyelegve táncol, miközben pedig körülötte a borzalmas háború dúl. A gyárak üzemeiben ország-világon berregnek, zúgnak, zakatolnak a gépek, örült sebességgel gyártják a löszereket, acélmadarakat, tankokat, ágyukat, fegyvereket. A vonatok örült gyorsasággal csata-terekre szállítják a hadrakelt seregeket, ahol szemben álló embertestvéreink vívják súlyos küzdelmeiket, miközben tévölt átztatott a föld és gomolygó fekete felhők takarják el az égboltot. Így temet az ember a bűnnek nyomában. A messze végeken, ki tudja, merre, új özvegyek, apák, anyák, testvérek, gyermekek sírnak és imádkozó szívek virrasztanak. Miért mindez a jaj és baj, ami a világra szakadt, kérdezzük egymástól? Csak azért, mert az emberiség az Isten dicsőségét a saját maga dicsőségével akarta felcserélni. Isten azonban féltékeny a maga dicsőségére. Ebből Ő senkinek nem enged. Ez az egyedüli oka, hogy pusztulunk és veszünk. Vissza tehát hozzá, ha életet és békét akarunk, mert Ő a béke Istene.

Es én most a bajok láttára szeretném Magyarországot hagyományos Mária-tisztelete mellett minden embertestvéremet közel fogni, mennyei Édesanyánkhhoz, a Népek Királynéjához elvezetni, akinek nagyobb, bensőségesebb tiszteletét a kor és időszerűség szükséglete folytán meggyőződéssel olvasóim elé állítottam, hogy mindaz a szép, nemes,

isteni és jó, ami szívem s lelkem hárfáján a Népek Királynéjának tiszteletére vonatkozóan elhangzott, minden Mária-tiszteletből váltsón ki egy szent elhatározást, melyet kövessen hittel, imádságos lélekkel a tett akarása, hogy Szűz Anyánknál ebben a buzdóságunkat a béke ügyének szent érdekében. Ma még hatványozottabb mértékben, mint máskor tettük, mert nagyobb a harc és hevesebb a küzdelem.

A világ égő katlanjában szeretnék izzó tűz-szarátnok lenni, szerte a bűnös világ szélviharában szikraként szállni, hogy meggyujtsak minden szívet Isten engesztelésére, hogy lángba borítsak minden lelket a Népek Királynéja tiszteletére, aki együttál a Béke Királynéja is, de a mi Édesanyánk is, akivel együtt imádkozunk, könyöröggünk; hogy újból élet, áldás, béke legyen a földön, amely után úgy szomjúhozunk a nemzetek népei.

Ha tehát békét akarunk, akkor keressük mindenek felett Isten barátságát. Ebbe az öldöklő világba ne várjuk a békét a világ nagyjaitól, mert ők tartós békét úgysem adhatnak nekünk, hanem helyezzük életünket Isten oltárára, szedjük össze összes bajainkat, gondjainkat, keserveinket, melyeket a szenvedő élet és a háború borzalma a nagy világégés közepette rótt ránk, s tegyük le összes nyavalyáinkat a Népek Királynéja kezébe, forró imánk esdeklő, könyörgő kísérete mellett, s kérjük meg Őt, az Irgalmasság Anyját, hogy fogadja el áldozatainkat, hallgassa meg panaszainkat, és terjessze kérésünket Szent Fiához, legyen a mi szószólónk, közbenjárónk, hogy az Isten Bárányának érdemei által az igazságos Atya haragja, amely vasvesszővel ver, engesztelődjön ki, és tartsa távol tőlünk a háború rémét, amely minden értéket elpusztít.

Betegségünkben ocvosságunk.

Szent Ferenc missziója a társadalomban.

A házasság egységénél fogva szeretetet, felbonthatatlanságánál fogva hűséget követel mindkét hitvestártól. Mindez nehézségekkel jár, lemondásokat tételez fel s áldozatot von maga után. Különbön is az egész nász-élet áldozatok hosszú sorozata mindkét fél részéről. Mindegyik ki kell, hogy vegye a maga részét belőle, egységet vonhatja ki magát alóla.

A nő lemond gondtalan fiatalságáról s korán beáll az anyaság szolgálatába, férje segítője, családja lelke, gyermekei őrangyalává szegődik: éjjel-nappal küzd, fárad szereteti boldogságáért. S mindezt önzetlenül teszi, mert érte sokszor durvaság, kegyetlenség, köszönet férj- és gyermekektől. A férfi is beáll az élet napszámba, a házasság igájába hajtja büszke fejét, megszűnnek egyéni szórakozásai, kedvteléseit, feleségének lesz méltó társa, a család feje, gyermekei irányítója, öreztük tesz-vesz, gondolkodik-gondoskodik s minden igyekedete, hogy a család semmiben hiányt ne érezzen.

Bizony ezek nem kis áldozatok, hanem hősies tettek. Sokszor meg kell az akaraterőt tiszszerezni s a munkaenergiát százsorozni, túlorázni, hogy mindez sikerüljön. S ha célt nem érnek, újból kell kezdeni, kilincselni, megkísérelni, s ezt cokszó nélkül mindaddig megismételni, míg egyszer csak eredménnyel végződik a sok lötás-jutás.

S ha egymást szeretik s nem unják és gyűlölik, addig szíves-örömmel hozzák meg az áldozatokat, de ha közbük férközik az ellenszenv, féltékenység s hűtlenség gondolata-tette, akkor szinte lehetetlenné válik ez

az állandó áldozathozatal folytonos láncolata. Lacordaire-nek nagy igazsága van az ő bölcs meghatározásában: „Egy órahosszat szeretni: állatias dolog; egy évig szeretni: emberi dolog; egy egész életet át szeretni: anyagi dolog; csak egyet szeretni egy egész életet át: isteni dolog.” Tehát emberileg ezt a szinte régmélküli áldozatot nem lehet meghozni, senki a saját erejéből nem vállalkozhatik erre, mert az emberi erő gyenge, azért a házasság szentségében a hitvestársak isteni erőt, segítséget kapnak, merítenek s az emberfelettit meg tudják így tenni. Testünk erőtlenségét védik, tökéletesítik Isten magas kegyelmei.

Szent Ferenc Világi Rendje mindig az egyházi házasság, a házasság szentsége mellett harcol, melyet csak a katolikus templomban lehet kötni. Akik nem ott esküdtek, a Rend tagjai nem lehetnek. A szentségi házasságban ritkábban történnek kilengések, polgári elválások, hűtlenségek, szeretetlenségek, mert az ellenszenv kéznél van: gyónás-áldozás, türelem, ima egymásért; de ahol ez hiányzik, ott napirenden van az elválás, szeretetlenség, hűtlenség. Szent Ferenc Harmadikrendje számtalan hőst, nértelen szentet nevelt s adott a társadalomnak s égnek, kik a terciarius szabályokat megtartva, sokszor a durva hitvestárs mellett inkább vértanúkká lettek, de nem hagyták el a családi szentélyt, mert a házasságot szentségnek tartották s hűségben maradtak. Szent Ferenc Atyánk, erre tanítod a mai modern, szabadon elváló embereket, adj a világnak szent házastársakat.

P. Réthy Apollináriss O. F. M.

Krisztus és a kenyér

Duklai László hittanár, Gyöngyös.

Szerette és fogyasztotta Ő is, hisz ember volt, egy közülünk. Az emberek számára pedig a kenyér a táplálékok tápláléka volt mindig, ami-óta csak értékelni tudjuk az eledelt. Az Istenember testvérként kívánt velünk élni, s egy kenyéren akart velünk lenni. S az izes falatokat, miket nyújtottak neki az emberek, bőségesen viszonzta. Viszonozta az Édesanya leszegett kenyérét, amit még ott evett a názáreti egyszerűség fehér otthonában, viszonzta a kánai lakodalom falatjait. Márta kenyérét, a farizeus kenyérét, s mindenki kenyérét, aki csak étkezésre meghívta Őt. Viszonozta csodás kenyérrrel, minek rendelése a borzalmak előestéjén történt, ott a vacsora termében, a 12 férfi társaságában, amikor töretlen esontú bárány volt az asztalon, mellette pedig kovásztalan kenyér...

Amerre járt, búzamezők között vitt el az útja. Jövőket átfogó tekintete, mivel népek, családok, egyének sorsát mérte fel, meg-megpihent egy-egy aratásra megérett mezőn. Figyelmette övét is: „Emeljétek fel fejeteket, és lássátok, hogy a mezők már fehérek az aratásra.” Tudta, hogy akkor, mikor az aratás már közel vagy, akkor reménykedéssel, édes várakozással telik meg az emberi szív. A csüggedő újra bizni kezd, a szomorúság vígságra fordul, a beteg gyógyulni akar, a siró pedig megtanul újra nevetni... Mert lesz kenyér megint! Barna héjjú, ropogós falat, mi belül puha, izes és fehér. Lehet belőle nagyot vágni, fehér abroszon morzsát gyűjteni, s érezni azt, hogy élni jó és élni szép...

Az Istenember kalászos búzatablák között járt-kelt, övéi kísérték őt. A képet megfestették már sokan: Az Isten jár az Élet felett, mert életnek hívja magyar népünk az életet jelentő kenyérmagvakat. Ha szűkölködünk kenyérben, inség az élet, ha süthetünk gyakran friss cipókat, gazdag öröm lakik a földhözhuppadt kis kunyhókban is. A kenyérnek ősi már az útja: Villogó, fényes eke felhasítja az ugart, nehézléptű földnépe elszórja a magot... S mikor a mag már a talajban szunnyad, az Úr óvja álmait. A búza álma az aratás, a telt kalász, a kaszasuhintás, a marokszedők vig dala, a gép egyhangú zúgása, a kemence melege, a gyermek boldog mosolya, amint anyja levágja neki a puhabélű kenyérét... A búza álma a földben: a nagy igazság ezen a földön, a nagy elosztása a gazdag javaknak... A mindenkinek jutó falat, s a békesség, mely jó izz, igaz izz ad a kenyérnek. *Krisztus kenyérét akar adni mindenkinek.* Kenyérét a testnek, hogy bírja a lét jármát, kenyérét, amely elnyomja az elégedetlenség morajlását, éhes rongyosok forradalmi lármáját. De, jaj, Isten szándékait keresztülhúzzák apró, törpe emberek. És vannak birtoklók, kik semmit nem látnak és semmit nem hallanak, kik nem kívánják észrevenni, hogy éhesek az emberek: kenyérré éhesek és Krisztust éheznek. És téved-

nek azok is, akik csak kenyeret adnak alattvalóiknak. Pogány örömök tobzódhatnak ott, de a lélek szegény, csenevész marad. *A kenyér mellett Krisztus is kell nekünk.*

A Krisztus él a kenyérben. A mindenség ura természetes, hogy benn van a kenyérben is. Megbecsüljük hát ezét, s ha új kenyérrel szelünk, anyánk a késsel rárajzolja a keresztet... *Ne hagyjátok elveszni ezt a szép szokást, féltő gonddal őrizzétek!*

Az Isten tudta, hogy az ember kielégíthetetlenül éhes. Van éhség, mit nem szüntet meg semmi táplálék, s van szomjúság, mit nem enyhít semmiféle ital... És ez a lélek vágya, bírni egy tisztultabb világot, birtokolni a végtelenséget, átölelni az Istent. Ezt a vágyat, ezt a szomjót elégíti ki a Fehér Kenyér, Krisztus kenyere... Kartávolságra van tőlünk, díszes, vagy egyszerű oltárokon, vastagsága szinte nincs is ennek a kenyérnek, vékony és fehér, de benne a végtelenség távlatai rejlenek. S legyen bár a világon szörnyű búzainség, emésszen fel bár minden készletet a mohó kapzsiság, vagy az éstvesztő háború, annyi lisztet meg kell men-tenünk, *annyi búzát mindig tárolnunk kell,* szívekre szorítva, kezeket görcsösen imára kulcsol-

M. Spöttl: *Edes Szőlőnk. — Iágy Kenyerünk.*

va, amennyiből fehér kenyerek, Isten fehér kenyerei készülhetnek . . .

Ha dőzsölünk naphosszat, ha mámoros éjtszakákra terhes nappalok jönnek, de Krisztus árván marad templomok csendjében; ha konzok után futkosunk, de az áldoztatórácsnál, Krisztus vendégségénél nincs tolongás, — akkor nem várhat szebb napokat ez a nemzedék.

Akkor, amikor a Nagy Vendégség, a Kenyér szerzésének napja van, olyankor a nagyhét nehéz gyászba borul a földre. Olyankor tompán hangzik és erőltetettnek tűnik minden vidámság. Van azonban a nagy Titoknak egy másik ünnepe is. Egy másik, amikor a virágos tavaszt lassan a nyár váltja fel, amikor kalászt kezd

hányani a búza, s lassan aratásra sárgul a határ. Olyankor versenyre kel a fény és a pompa, hogy a nagy Titok Szentségét melyik is tudná szebben, jobban ünnepelni. Minden külsőség üres formáság azonban; a nagy körmenet, min cifra urak, díszes asszonyok haladnak, nem más, mint parádé csupán, — ha nem fogadjuk meg a Vacsorán elhangzott végakaratot: Vegyétek és egyétek!

Most mindenütt új világról beszélnek. Lesz-e, milyen lesz, ki tudná megmondani? Mindenesetre a jövőépítés pillérei közül ki ne hagyjuk a Kenyeret, s ki ne hagyjuk azt a krisztusi társadalmat, amelyik „e kenyérből eszik.“ Mert, ha kihagyjuk: „Nem lesz élet bennünk!“

Boldog Hössz Kreszcencia :

ENGEDELMES SZENVEDÉS

Az engedelmes szeretettel elviseelt szenvedés örömről szólnak e sorok. Egy harmadikrendi zárdaszűztől. Boldog Hössz Kreszcenciától erednek. Boldogunk halálának kétszázadik évfordulóját ünnepelven, áldozunk ezzel szent emlékének. Sok szenvedőnek nyújtott már vigasztalást ez a költemény. Szenvédéssel teljes napjainkban merítsünk belőle erőt mi is.

Istenemnek édes keze, éleszd gvarló szívemet!
Hadd viseljem játszi kedvvel, amit rám mér szent ke-
Mint a lapda, gördül egyre életem az Úr kezén: [gyed,
Mennél jobban sújt le, annál magasabbra szállok én.

Im' megvallom — mér tagadnám? — gyalul Isten engemet.
Szabdal és vág, farag egyre, pedig ez fáj szerfelett.
Am a sok-sok szenvedésben vigaszt nyújt a gondolat:
Most formálja át angvallá az én embervoltomat.

Engem, árvát, óh, mily gyakran terhel a kín és kereszt.
De hálásan áldom Istent, rám akármi bajt ereszt.
Vadatűző vadásképen tölti kedvét lelkemen.
Elrejtözve üldöz egyre, nyugtot nem hagy percre sem.

Zsenge bokorcserejt: engem, aki megvéd, soh'se rest.
Jó kertészem maga Isten, ki szívéig elnöveszt.
Ó tördeli ágaimat, tisztogatva nyeseget.
Hogy magasra növekedve törjem át a nagy eget.

Oly örömmel, oly vidáman tűröm szenvedésemet!
Hív a sátán, a világ, hogy boldogságom ejtse meg.
Hasztalan hív, el nem térít, vele én nem egyezem.
Úgy lesz egykor üdvösségem és örök hazám a menny.

Gyakran szólok így magamhoz: Te viruló kis virág!
El akarsz-e már hervadni? Kora még a tél reád
S eltűnődöm kinosan, de vigaszt hoz a gondolat:
A levél ha földre hull is, a nemes mag fönmarad

Nem félek a szenvedéstől, ha még oly nagy és nehéz.
Csak fölöttem szünet nélkül működjék az égi kéz.
A vasérc is, az acél is úgy lesz szilárd hamarabb.
Ha a pöröly rá keményen s egyre szaporázva csap.

Kár-e az a venyigének, ha szeméből könny fakad.
Csak utána a virágzó vesszőn lásson sarjakat:
Bár ömöljön szemeimből áradó könnyzapor itt,
Szenvedésem egykor ott fenn mind örömmre változik.

És ha sorsom mindig újabb fájdalommal ostromol.
Mint a tenger vad hulláma új hullámra ráomol.
Istenemnek keze az, mely szívem tengerén halász,
A víz mennél zavarosabb, annál dúsabb a fogás.

Isten fájdalommal sújtott, de miért van türelem?
Verését megérdemeltem, jószívvel beismerem.
Hogyan bírhatnád zenére a nagy békésorgonát,
Ha nem vernéd újjajiddal a billentyűk szép sorát.

Sújtson Isten, sújtson engem, míg e földi pálya fut.
Mert csupán a szenvedések nyitják meg a mennykaput.
Mit sem ér a kévüket csak keresztetekbe gyűjteni;
Milyen mas, ha jól kiesévelt maggal van kamránk teli.

Igy játszik az isteni kez, ámde csak egy ideig:
A borúra derű támad, búra kedv következik.
Tűrj! Viseld el, mit reád mér Isten karja untalan,
Hallgass békén és imádkozz, kedélyed ha nyugtalan.

Szenvedés közt él az ember, legy te is kész erre hát,
Míg Isten-kéz metszi el majd életednek fonalát:
Aztán tested férgéké lesz, esontodra föld pora vár,
Ámde lelked szenvedéstől megtisztulttan egbe száll.

En és a vég — legyünk ezután áldozatos két jegyes.
Itt vágj, égess, zaklass, büntess, csak fonn legy hozzám.
Még síromra is felírom hálás szívvel ez ígét: [kegyes,
Szenvedésért adja Isten örök, égi örömét!

A pápák történelmi távlatban

P. Schrotty Pál, O. F. M.

Nagy Szent Leó tüneményes alakja nemcsak korára és közvetlen környezetére volt le nem mérhető hatással, hanem lelkének alakító, és irányító nagysága évszázadokra megtermékenyítette azzal az erővel az Egyház- és világtörténelmet, amely erő az emberiség mindennapi kenyerét képezi.

Utódja a pápai trónon: *Szent Hilár pápa (461—468-ig)* biztos léptekkel haladt a nagy elődjétől kijelölt úton.

Első nagy tette volt annak a nagy zsinatnak összehívása, amelyet Basilica Liberiana, a mai Maria Maggiore, amelyről értekezéseink folyamán többször szó esett, — megszentelt csarnokaiban 465-ben megtartott. Nagy kormányzási bölcseséggel, okos előrelátással és nyugodt körültekintéssel apró pénzzé váltotta itt azokat a nagy gondolatokat és irányelveket, amelyekkel Nagy Szent Leó az Egyházat gazdagította. Figyelme és erőskezű intézkedései elsősorban az Egyház belső életének fejlesztésére irányultak, amire különösen azért volt szükség, mert a chalcedoni zsinat hatása csak most váltotta ki a még mindig tekintélyes számban létező eretnekek csoportjából az ellenkezés szellemét.

Mélyreható volt különösen az az intézkedése, amellyel megtiltotta a püspököknek saját utódjuknak kijelölését és megválasztását. Ez az üdvös tilalom a mai napig fennáll az Egyházban.

Nem kevésbé gyakorlati jelentőséggel bír az egyházi életben az a rendelethe, amely szerint senkit felszentelni nem lehet, akinek élete az egyházi törvények szigorú követelményének meg nem felel, és erről kétségbevonhatatlan bizonyítékokkal nem rendelkezik.

Erre a bölcs pápai rendelkezésre vezethetők vissza azok a hosszantartó, mindenre kiterjedő kutatások, amelyekkel a mérvadó egyházi körök egy püspök-jelölt egyházi férfiúnak előéletét minden oldalról alaposan megvilágítják azon célból, vajon hivatott-e „ad regere Ecclesiam Dei”, az Egyház kormányzására. Nagy érdemeket szerzett szelentörténeti szempontból azzal is, hogy a Lateráni Bazilika mellett két könyvgyűjteményt rendezett be a tudomány művelői használatára. Ezzel joggal igényt tarthat a pápai könyvtár megalapítójának büszke címére amelyet Szent Damazus pápával megoszt.

Kedvence templomát, a Lateráni Bazilikát szünet nélkül szinte a legértékesebb műveszi tárgyakkal gazdagította, és nagyszemű, a mai napig fennálló mozaikkal díszítette.

Utódja Szent Szimplicius (468—483-ig) pápa uralkodása alatt, 476-ban olyan csemény történt, amely az akkor ismert egész világot alapjában megváltoztatta és az emberiség történetére felmérhetetlen hatással volt: a Nyugat Római Birodalom összeomlása.

Könyvtárai, a keletre vitték össze ennek a hasonlíthatatlan világeseeménynek megmagyarázására. Elfogadható és minden tekintetben kielégítő okokat azonban a történészek legnagyobbjain sem képesek felsorakoztatni.

A legnagyobb közülök, Theodor Mommsen, akinek halhatatlan műve: „Römische Geschichte” eddig senki utól nem érte, nem írta meg világhírű munkájának azt a részét, amely a kereszténység-

nek a Római Nép élettörténetébe való belépésével foglalkozott volna. Arra a kérdésre, miért nem adja ki ezt a kötetet is, azt válaszolta: Nem értem, nem értem, miként volt lehetséges, hogy a nagy római világbirodalom, amelynél hatalmasabbat az emberiség nem alkotott, amely világhódító legiók legyőzhetetlen erőire támaszkodhatott és a legtökéletesebb jogi és kormányzati rendszerek bölcseségén épült fel, alátámasztva a szellemi élet legmagasabbfokú fejlődéséből fakadó erővel... tizenkét szegény, műveletlen halász erőltet lépésére meggingott és egyszerű szavainak hatására összeroppant és teljesen letűnt a történelem színteréről... Nem értette, és soha sem írta meg nagy történelmi munkájának ezt a részét!

Sok és vigasztaló tanulság rejlik ebben a különös tényben a számunkra is. Mert ha a történelem egyes szakaszai hasonlítanak egymásra, akkor meg kell állapítanunk, hogy a Nyugati Római Birodalom bukásának korszaka valóságos történelmi testvére napjainknak! Letűnt, elmúlt, meghalt amaz: letűnik, elmúlik, elpusztul szemünk láttára a miénk is!

Megmarad a halhatatlan Krisztus, aki vincit, regnat, imperat: Krisztus győz, Krisztus uralkodik, Krisztus parancsol!

Megmarad az Egyház, mert legszebb díszé, és erejének örök forrása: a kereszt áll, és ragyog az élet hullámozó tengerén!

O irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária!

Murillo: Szent Antal elragadtatása.

Az igazi nagy gondolat sohasem vész el. Aminek alkotóereje átjárja az ember szívét, lelkét, — újból feltör és diadalmaskodik, még akkor is, ha huzamosabb ideig apró-cseprő ügyek, bajok, vagy világkatasztrófák hamúja maga alá temette is őket. Világi életünk komoly kötelességei, maga az emberi lét ezerarcú árnyéka felett Isten jósága

kiolthatatlan fény. Nemesak megvilágítja, hanem életre melegíti a földrenéző embert. A legszebb életre, Isten-kereső, jóváfinomult lelkiemberré alakít át megtört szerencsétleneket. Ez a legnagyobb eszme, gondolat, mely vezérfonalként húzódik végig egész életünkön. Csak rá kell találnunk, nem szabad elszakadnunk tőle.

A diadalmas Németország egyik értékes fia, Wilhelm Wundt, a modern kísérleti lélektan megalkotója, az emberi tudatot ütemesnek, ritmikusnak tartja, mint amilyen ütemben kótákat szoktunk számítani, ha a zeneművet le akarjuk írni. Ezt a lelki ritmust megtaláljuk a végtagok ütemes használatánál a járás-kelésben, a szívverésben, a légzésben stb.

A léleknek igazi üteme Isten felé vezet bennünket. Minden, még a legirtózatossabb szerencsétlenségben sem szabad erről megfeledkeznünk. Igaz, nagy út — az istenkereséstől a megtalálásig, — a fájdalmas megtisztulásoktól a megigazulásig, — de tudjuk, hogy Isten országa erőszakot szenved. Csak a tántoríthatatlan kötelességtudás hősei érik el. Mindig áldozatok árán.

Ennek az útnak szerencsés hőse Pádusi Szent Antal. A legszentebb gondolatot valósította meg: Kis Jézust a szívében tarthatta. Rengeteg nyomorúság, emberi küzdelem olvadt fel szerető szívének ütemében, amíg beteljesült ez a mindenkit megörvendtető találkozás.

És ez sugárzik át a templomok falán keresztül a Szent Antalt tisztelő fáradt, megtört magyarok lelkébe. Ezért szeretjük Őt annyira. Kis, falusi templomaink szobrainak, oltárképeinek drága mósolya, Szent Antal csodálatosan kedves lényé új életet ad, életerőt a további lépésekre. Krisztus követésére. A keresztény Magyarország megmentésére.

Ezidén talán nem mindenki juthat el Szentkútra, a Szent Antal-napi búcsúra. De annál inkább ütemesen hangzik majd fel a Szent Antal litániákon a könyörgés, és megcsendül a rózsafüzér a magyar anyák kezében. Anyiunkat elszólított a legszentebb kötelesség a vörös rém ellen a harcra. Kísérje imánk Őket, Pádusi Szent Antal, könyörögj érettünk!

KERESEM...

Keresem fenyő tavak sejtelmes csöndjét,
rajtuk ringatózó csillag örömgöngyét. —
Keresem a jóknak sima édes kezét,
amely emeli s nem fojtja meg — a gyenget:
Szomjazok egy szép szót. Tiszta tekintetet,
milyet gyermekére édesatya vethet.
Szívet! Mely oszlát, gyógyít mély sebhelyeket, —
hogy e kor betegágyáról fölkelhesek...

Vár lelkem egy szeliden fölemelt ujját:
virágmezőkre, az ifjúságra mutat,
hogy ne látnám a gyűlölet tajtékjait.

ne hallanám mindig a gögöt s mindig a jajt!
Szeretnék én innen messze-messze menni,
hol a hit balsama tudna örmenteni.
Állni zápor illatában dús vetésen
látni hálakönnycet a gazda szemében,
elégedett arcot a dús keresőnél,
alázatos keresztördöst, szenvedőknél!

Kacimba botlom... Teből? Az úton verfoit
Jai nem! Nem találhatom... aki Jézus volt!

Multak evezredes mélyen dorgi a nép
jelennék láthatatlan magasan dorgi a gép
Feszítsd meg! Feszítsd meg!

Czirákyné.

Pünkösöd jelentősége a lelkiéletben

P. dr. Kalmár Űszéb O. F. M.

Az apostolok pünkösdi csodálatos lelki átalakulásával sokat foglalkoznak a lelki írók. Olyan nagy és mély volt ez az elváltozás az apostolok lelkében, hogy szinte teljesen kicserélődtek általa. Nemcsak lángelméjűséghez hasonló lelki tudásra tettek szert, hanem szívük és akaratuk az érettség állapotába jutott, ami rendkívüli munkateljesítményre készítette őket.

Sziénai Szent Katalin „Párbeszéd“ c. irata a püskösdi eseményt szoros kapcsolatba hozza a tökéletességre törekvő lelkek kialakulásával. „Hátra van most még — így szólt az Úr a Szenthez — megmondanom neked, milyen jeltől lehet látni, hogy a lélek feljutott a tökéletes szeretetre. E jel ugyanaz, mint amit a szent tanítványokban látunk, miután leszállt rájuk a Szentlélek. Kimentek az utolsó vacsora terméből, és megszabadulva minden félelemtől, hirdették az én ígémet, és prédikálták az én egyszülött Fiam tanítását. Távol attól, hogy keseregtek volna a szenvedések miatt, egyenesen dicsekedtek szenvedéseikben.“ (Dial. I. 249.)

Megkapóan tárul elénk ez az annyira óhajtott, de egyben oly titokzatos Szentlélek-kiráadás egyik kiváló középkori misztikusnő önéletrajzában. *Folignói B. Angela*, ferences rendünk dicsősége, miután önvallomásaiban alázatosan előrebocsájtotta előéletének botlásait, elvonultatja előttünk „18 lépésben“ mélységes bűnbánatának és lelki megújulásának történetét egészen addig az időpontig, amíg meg nem izlelhette Isten édességét. Itt következett be azután lelki fejlődésében az az apostolokéra emlékeztető nagy átalakulás: „A 18. lépés után, amikor Isten nevének hallása arra kényszerített, hogy hangos kiáltásba törjek ki, megéreztem Isten édességét. Ekkor ért életemben a legnagyobb öröm.“ Ennek hatása alatt a napnak nagyobb részét cellácskájába zárkózva töltötte. De ezen rendkívüli Isten-élmények másik oldalát is látni engedi. „Nehogy felfuvalkodottá tegyen engem a kinyilatkoztatások és látomások nagysága, megjelent a kísértő is, mégpedig ezer különféle alakban.“ Minket azonban most az érdekkel itt legjobban, hogy az a titokzatos Lélek is bemutatkozott neki, akinek mindezeket a rendkívüliségeket köszönhette. Mikor ugyanis Szent Ferenc sírjához elzarándokolt Angela, ott a sírnál egy hangot hallott megszólalni: „Te az én szolgálomhoz. Szent Ferenchez fordultál segítségért, én azonban más pártfogóval ismertelek meg. Én a Szentlélek vagyok. Hozzád jöttem, hogy olyan örömben részesítsek, amelyet még sohasem izleltél. Benned élve, mindenhová elkísérlek, állandóan szólni fogok hozzád, és ha szeretsz, sohasem foglak elhagyni. Ó, jegyesem, szeretlek! Lelkedet lakóhelyül választottam ki. Benned akarok nyugodni; te is bennem élj, és bennem keresd nyugalmadat.“ (68.)

Nagyon találó hasonlattal szokták megvilágítani a léleknek ezt az új állapotát, ezt az édes-erős megszállottságot. Eddig úgy volt a lélek, mint mikor valaki a vízfolyással szemben kénytelen evezni, s így nagy fáradtsággal, s mégis csak igen lassan tud előbbre jutni. De most egyszerre úgy érzi a lélek, mintha a nyílt óceánon járna, s kedvező szélben könnyedén és vilámgyorsan siklanék vitorlása az élet tengerének sima tükreán. Valóban a lángelmék és hősök színvonalára emelkedik föl ezzel a lélek. „A hétajándék, vagyis zsenialitás — mondja *Prohászka* — úgy különbözik a megszentelő és segítő kegyelemtől és a lélek rendes készségeitől, mint ahogy különbözik a zsenialitás a léleknek robotos és szisztematikus tehetségeitől.“ (Élet keny. 251.)

Ne zavarjon meg itt bennünket az a körülmény, hogy a Szentlélek hét ajándékát mindjárt az első megszentelő kegyelemmel együtt megkapja a lélek. Igen, megkapja, de az csak lassan, idővel lesz képes kifejteni benne az ő

Illésy: Galambos Mária.

sajátos tevékenységét. Világosan megmagyarázza ezt *Tanquerey*: „A Szentlélek ajándékait a megszentelő kegyelemmel együtt kapjuk. De akkor még egyszerűen csak természetfeletti képességek. Amikor aztán elnyerjük értelmünk használatát, és itt az ideje, hogy szívünket Istenre irányítsuk, akkor a segítő kegyelem hatása alatt kezdjük üzembe helyezni egész természetfeletti rendjén-módján és teljesen kifejlődhessenek, előbb az erkölcsi erényeket kell gyakorolnunk egy bizonyos ideig, amely hosszabb vagy rövidebb az Isten rendelése és a mi közreműködésünk foka szerint. Mert ezeknek az erényeknek az a feladata, hogy alkalmazkodókká tegyék képességeinket, mígnem elérik a készségnek azt a fokát, amely szükséges az ajándékok tökéletes használatához. Addig ezek az ajándékok növekedésben vannak, mert együtt növekednek a megszentelő kegyelemmel.“ (A tőkél. élet, 832.)

Ha a lélek csakugyan Isten temploma, amit azt Szent Pál is tanítja, akkor a lélek fejlődésénél is olyasvalami történik, mint mikor templomot építenek és azt mindig méltóbbá akarják tenni Isten dicsőítésére. Amíg valaki csak fölelemből szolgál Istennek, és csak legszigorúbb kötelességeit akarja teljesíteni Urával szemben, addig ez a templom olyan, mint mikor még csak a puszta négy fal áll. De mikor már kezd szerető Atyát látni Istenben, és boldog, hogy ilyen gondos, szerető Atya családjához tartozhat, akkor válik a templom vonzó, meleg Isten-házává, amelyben az ima és erényes élet, mint kellemes illat száll az ég felé. S mikor aztán mindig több jelét adja a lélek az ő tevékeny és áldozatos istenszeretetének, akkor mintha megismétlődnek

az a nagy csoda, ami a salomoni templomszenteléskor történt: „Történék pedig, hogy mikor a papok kijöttek a szentélyből, a felhő betöltötte az Úr házát, úgyhogy a papok nem állhattak szolgálatába, mert az Úr dicsősége betöltötte az Úr házát.“ Igen, így tölti el a Szentlélek az ő igazi templomát is: a mindig szebben fejlődő, érlelődő lelket. S így lép a lélek a nagyok, az apostolok, a vértanúk, a szentek nyomába. *Szent Tamás* is a hét ajándéknak tulajdonítja a szentségnek és kifogyhatatlan életnek az egyház életében meg-megújuló áramlásait.

Mindezek után a legnagyobb sajnálkozással kell megállapítanunk azt a tényt, hogy a lelkiélet ezen sarkalatos igazsága meglehetősen csak elmélet s még hozzá nem is nagyon hangoztatott elmélet. Híveink legnagyobb része mitsem tud róla. Nagy kár, hogy P. Lallemand kiváló jezsuita lelki vezérnek „Lelki tana“ még mindig nem jelent meg magyar nyelven. Ő az egész lelkiiséget erre a Szentlélekkel való teltségre építi. „A lelkiéletnek — mondja — két eleme van: a szív megtisztítása és a Szentlélek vezetése . . . A mi egész tökéletességünk attól függ, hogy milyen hűségesen működünk közre a Szentlélek indításával. Ezt megrövidített lelkiéletnek lehetne nevezni, ami abban áll, hogy megfigyeljük lelkünkben a Szentlélek útjait és megmozdulásait és mindinkább megerősödünk abban az elhatározásban, hogy követjük azokat, ide összpontosítva minden imagyakorlatot, olvasást, az erényeknek és jó cselekedeteknek gyakorlását.“ (Doctr. spir. 181.)

„Jöjj el, Szentlélek Isten, töltsd be híved szívét és szeretetednek tüzeit gyullasztsd föl bennük!“

Primíciára

Ott álltam én is egy gyertyafényes reggel,
Hófehér karingben, hófehér lélekkel.

Hallottam misédnek első Judikáját,
Veled együtt zenetem az első Glóriát.

Paténára tettem lágoló szívemet,
És felajánlottam ifjú életemet.

Mélyen meghajolva mondtam: Sanctus, Sanctus,
Áldott vagy Te, Uram, Áldott, Benedictus.

Aztán jött misédben mementó vivórum . . .
Emlékeztem én is, Magamról, másokról . . .

Ertük könyörögtem, akiket szeretek,
Barátaimért, s akikre gondot viselek.

Aztán mentél tovább, Jött Urfelmutatás,
Térdreereszkedtünk, s suttogtunk imádat.

A legszentebb Királyt kezében imádtam,
És megindult szívvel csak álltam, csak álltam.

Első Pater noster is elzengte ajkad,
Mi pedig csak álltunk, s csodálkoztunk rajtad.

Irigykedő szemmel néztük nyugodt arcod,
Pedig az énekben reszketett a hangod.

Meghatott téged is Isten közelsége,
Nehez papi élet szépsége, szentsége.

Aldozásra hívott kicsi esengő szava,
S odatérdelt előd gyermek, apa, anyja.

En is ott térdeltem az oltár leposojén,
Szürke életemnek virágos mesgycsén.

He missa est-et zengett a diakon,
Véget ért a miséd, Olyan volt, mint álom.

Egy csodás élmennyel gazdagabb lélekkel
Kezdtem elni újra szívemmel, lelkemmel.

Lauly László

Elmélkedések Szűz Mária szeplőtelen Szívének engesztelésére a hó első szombatján

Ungi Iván.

ÖRVENDETES RÓZSAFÜZÉR.

„Kit Te szent Szűz Szentlélektől fogantál...”

Ó gyönyörű Liliomszál, ifjú Leányka, szeplőtelen Harmatcsepp az isteni Jóság és Szeretet gyógyó fényében tündökölve, — telve kegyelemmel... S kiváltságodról mit se tudva szerénységben, — mit érezhetél, mikor az Úr anyála tisztelettel meghajolt Előtted?...

Ó legszebb köszöntés: Üdvözlégy, Mária! Malasztal teljes, — az Úr van Teveled, — áldott vagy Te az asszonyok között... Azóta lettek áldottak a földi anyák is, mikor gyermeket várnak...

Ez volt az egyetlen fogantatás ezen a szomorú földön, melybe semmi földi nem vegyült... Oly titok, melyet emberi elme fel nem foghat, — csak a legmélyebb tisztelettel meghajlik előtte és hisz benne...

Ó segíts meg engem, áldott Szűzanya, úgy élnem, hogy az Úr mindig velem is legyen, alászállván a fehér Ostya színében méltatlan szívembe.

„Kit Te szent Szűz Erzsébetet látogatván méhedben hordoztál...”

Látlak, Drágám, amint szivedben és ajkadon daloló örömmel lépkedsz könnyedén egyedül a hegyekben, hogy nénédhez siess, Te a felmagasztalt Gyermekek a megáldott öregasszonyhoz.

Akit Te a szíved alatt hordozol, — nincs terhedre, — sőt könnyűvé tesz, — s most még a Tiéd!... egészen és egyedül a Tiéd!

Énekelsz... s hangod újjongó örömtől cseng. Halk zenével kísérek a csilingelő harangvirágok, az éneklő madarak, nesztelen léptekkel követnek az erdő vadjai, hogy ne zavarjanak... A bozót félrehajlik útaból, a göröngyök elsimulnak, minden csupa egyetértés az Irántad való hódolatban s szeretetben. Irántad s az Eljövendő iránt... A természet hálás hozsannával köszönti Alkotóját...

S mikor megérkezel, csak természetes, hogy felcsendül ajkadon a diadalmas zsoltár: „Magasztalja az én lelkem az Urat, ki megtekintette szolgálójának alázatosságát... Ezentúl boldognak hirdet engem minden nemzedék...” S Erzsébet mindent tud... Ó, szent öröm, viszontlátás és ölelés... Jánoska is repes...

Boldogasszonynak hív Téged a magyar nép, s Te ezt bizonyára szereted, mert emlékeztet Téged arra a boldog időre, amikor minden komor jóslat ellenére, örültél és boldog voltál a Te Uraddal, Isteneddel... Ezért nem is hagysz el bennünket soha, ha mi nem hagyunk el Téged, áldott Boldogasszony...

Erre a Te zengő örömödre kérlek, édes Szűzanyám, hogy ha valamelyik szép kegyhelyedre zarándokolok, a Tiedhez hasonló öröm és boldogság járja át egész valómat, — hogy Veled tegyem meg azt az utat, s kérelmem beteljesedésének boldog várakozásában Veled együtt jöjjelek el onnan, mint Te jöhetnél vissza Názáretbe Erzsébet asszonnyal a kis Iván születése után.

„Kit Te szent Szűz e világra szültél...”

Azt mondják, írják sokszor, hogy nem volt pályád, melybe az isteni Kisdedet betakarjad...

Ezt csak az élet dolgaiban járatlan férfi mondhatja. Meggyőződésem, hogy igenis Magaddal vitted a kis kelengyét Betlehembe, hiszen elért az könnyen a számarika hátán, és Te az asszonyok Gyöngye, Virága, tudván időd közelségét, nem gondoskodtál volna a szükséges holmiról, holott Erzsébetnél már bele is gyakoroltad Magad a gyermekápolásba, gondozásba?!... Volt, ami kellett, — csak szállás nem!...

És itt is, nem Magadat sajnáltad, Drágám, — hiszen semmi földi nem kísérte e Gyermekek születését, — de Őmiatta bánkódtál, hogy nincs ott a názareti, szépenfaragott bölcső..., és később se fektethetted bele Jézuskádat... Nem sokáig tartott zavartalan boldogságod! Nem jutott Neked sem több más földi asszonynál, — csak a szenvedésből! Máris megkezdődött a Gyermekek kálváriája e rideg világban, s vele a Tied százszorosán.

Mégis, mikor először ölelted Magadhoz a legszebb s a legjobb Gyermekek a világon, ki írhatná le, mit érzett a Te anyai Szíved?!... Azóta boldog minden keresztény anya, — a legutolsó cigányasszony is, — felejtve minden szenvedését, mikor először öleli keblére kicsiny gyermekét...

Ó drága Szűzanyám! Egyetlen az asszonyok között, — eszközöld ki a kegyelmet minden keresztény asszony számára, — hogy csak örülni tudjon a gyermekáldásnak, s minden keresztény anya szívéből nyomtalanul tűnjön el minden emberi ön-

Szent áldását adja ránk, Kisdedével Szűzanyánk!

(S. Lochner)

zés, helyt adva az önzetlen, igaz, áldozatos szeretnek Teremtője s családja iránt...

S ha nincs gyermekem, tedd, hogy minden árva, elhagyott, szegény, szomorú gyermekben mindig csak Őt lássam! A názáreti Jézust.

„Kit Te szent Szűz a templomban bemutattál...”

Viszed már az Áldozatot a templom lépcsőin felfelé... nem a gerlicék! Te tudod, mielőtt az öreg Simeon szól, hogy a Te Egyetlened az áldozat itt...

Rámosolyogsz a két öregre, megmutatod anyai, büszke mosollyal a szép-szép Gyermeket... Hadd örüljenek ők is! És mindenki, aki jóakarátú... Mindenki... Angyalok és pásztorok és királyok örültek... Én is! Én is! S ha nem lennék ilyen bűnös, gyarló teremtés, ha szent lennék, csak énben a formában szeretném Őt látni s karjaimban tartani, édes, puha arcát arcomhoz szorítani, szöke fűrtjeit megcsókolgatni... Ó, Istenem és Mindenem!...

Segíts meg, Szűzanyám, szent Fiadat úgy szeretni, hogy Róla soha, semmi körülmények között, sem örömben, sem bánatban, sem jó, sem balsorsban, se munkában, se szórakozásban, sem életben, sem halálban, — soha meg ne feledkezzem, — Neki szolgáljak, Érte éljek, Érte haljak, — szeressem és dicsőítsem időtlen időkön át mindörökké!

„Kit Te szent Szűz a templomban feltaláltál...”

Együtt aggódom és keresem Veled Jézuskádat a zarándokok tömegében...

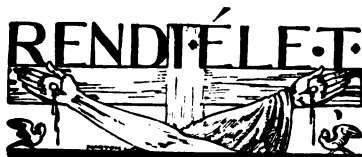
Szent Józseffel tanácstalanul néztek egymásra a hasztalan keresés után... Először jössz ki a sod-

ródból drága, jó Anyám, — sírsz... Mert azt hiszed mély alázatodban, hogy nem jól gondoztad, — nem szeretted eléggé, — hogy elhagyott!... Ismerem ezt az érzést, drága Szűzanyám. De hányszorosa a Te fájdalomad?! Tekintve saját tökéletességedet s az elvesztett Gyermek hasonlíthatatlan jóságát és Hozzád való végtelen szeretetét...

De gyászodat öröm váltja fel. Ó, hogy repes anyai szíved! S hogyan szorul el egyben... Máris elkezdődött?!... Nem! Nem! hiszen még gyermek! De viszont a bölcs öregeket elköpeszti tudásával! Mintha komolyabban indulnál haza, jó Anyám... Bár Kisfiad minden kedvességével felejtetni óhajtja aggodalmadat, — de jel van gyönyörű homlokán, — a Te szerető anyai kezéd sem simogathatja le onnan. Valami elkezdődött...

Most elbúcsúzom Tőled, drága, jó Anyám! A kánnai menyegzőig nem hallatod szavadat, — hanem végzed a házimunkát, főzöl és takarítasz és szövöd az egy darabból álló hófehér köntöst... És imádkozol alkonyatkor, ha a csillag feljő és hajnalban, mikor a nap kél, és öntözöd kis kerted virágait és dicséretet zengsz mindenért, mindenért a Mindenhatónak!

Engedd, hogy a leggyorszerűbb, legszerűvebb munkámat is a Te példád szerint végezzem s halált tudjak adni mindenért, — mindenért, — főleg azért, hogy kereszténynek, katolikusnak születtem. Te vagy Anyám és ragyogó Példaképem és Közbenjáróm Isten trónusánál, szerelmes Fiaidnál életemben és halálom óráján. Amen.

Szécsény: Felemelő napja volt a testvéreknek március 25-én! A vidék is bejött. Ekkor tették le a fogadalmat azok a testvérek, akik már 1942. decemberében öltöztek be. Megelőzőleg háromnapos szent magányban volt részük és teljesen felemelt lélekkel tették le a rendi fogadalmat! Öröm volt nézni a meghatottságot! Ugyanezen a napon ezekkel együtt öten vették magukra Szent Ferenc Anyánk bűnbánó ruháját előzetes lelkigyakorlat után!

Litke: Nem sokan vagyunk, de azért lelkesek! Éppen azért nagy volt az örömünk, hogy meglátogatott bennünket a mi igazgatónk, P. Jagicza Juvenál, Szécsényből. Lestük buzditó szavait és szinte felfrissülve, boldog emlékekkel távoztunk a templomból és az iskolából! Örömlünket emelte, hogy a tarnóci testvérek is megjelentek majd teljes számban. A fogadalmat éppen e napon újítottuk!

Törincs: Ünnepe számba megy valahányszor eljön hozzánk az Igazgató Atyánk. Ilyen kedves napunk volt nagybőjt negyedik vasárnapja, amikor kijött hozzánk ismét P. Juvenál misézni. Egyben rendi gyűlést tartott, felfrissített bennünket újból. Olyan jó volt, hogy szinte nem akartuk elengedni közülünk! Halálból meg is igértük, hogy hű gyermekei maradunk Szent Ferencnek!

Kunágota. 75 tagú rendiközségünk mindent elkövetett, hogy Szent Ferenc szellemét megragvottassa a község hívei előtt. A múlt esztendőben 73 kalácsot, 40 kis kenyeret, 380 tojást, 4 sonkát osztottak ki, 50 szegényt pedig egy öltözet ruhával, egy pár cipővel vagy harisnyával láttak el húsvétkor. Porciunkula napján 120 szegénynek ebédet adtak (40 pár baromfiból főzték a levest s készítették a paprikást). Karácsonyra 70 kg lisztet, 30 deka húst és 3 deci mákot osztottak szét fejenként a nagyszámú szegényseregnek. Amint írják: csodával határos módon szaporodott meg szívük szándéka, s úgy érezték mindannyiszor, hogy Szent Antal és Szent Ferenc köztük van a jóselekedet gyakorlásakor.

Isten áldja meg a jószívű adakozókat!

Jászfákóhalma. A testvérek igazi ferences apostoli munkát végeznek. Sajtóink terjesztésén kívül nagy gondnal látják el Jézus szegényeit, gondozzák a betegeket s papot hívnak hozzájuk. Szent Ferenc Atyánk és Szent Erzsébet szobrát állították fel a templomban. Szorgosan eljárnak a környék bűcsújáráshelyeire. Büszkén könyvelhetik el, hogy a testvérek közül többen neveltek szegényeket Isten szolgálatára: 2 férfi és 6 női szerzetes fakadt Szent Ferenc jászfákóhalmi családjából. Isten áldja meg őket!

Cegléd. A múlt esztendőben két ízben is tartottak beöltöztési és fogadalmi ünnepséget. Nagy buzgalommal vesznek részt a szegények segélyezésében, a missziók támogatásában, a ferences sajtótermékek terjesztésében. Mély részvétellel kísérték sírjába áldott lelkű rendi igazgatójukat, jánoshidai Molnár Zsigmond kanonok-plebanost és m. kir. kormányfőtanácsost. Buzgó imában és szentmisémondásban rótták le haláljukat a nemes szívű pap és rendi vezető iránt.

Ha elolvastad,

küldd honvédismerőseidnek a Magyar Barátot!

Az Irgalmasság Anyja nem hagyott el bennünket!

P. Oberton Odilio O. F. M.

Az idegeket kimerítő izgalmak és a háborús rombolások szörnyűségei, amiket napjainkban át kell szenvednünk, sok lelket visznek közelebb Istenhez, másokat ellenben bizalmatlanságba, sőt kétségbeesésbe sodornak. Pedig az égi segítség most sincs messze tőlünk, és hogy a Boldogságos Szűzanya napjainkban is meghallgatja a hozzá fordulókat, az alábbi eset bizonyítja. Egy kiváló budapesti orvos leveléből közöljük szóról-szóra azokat a részleteket, amelyeknek a nyilvánossággal való közlésére felhatalmazást kaptunk:

Budapest, 1943. X. 1.

Kedves Atyám! Egy csodálatos eseményről szeretnék neked beszámolni, amilyen eddig még, közel 20 éves orvosi praxisomban nem fordult elő.

Ez év tavaszán egy régi betegem keresett fel olyan panaszokkal, amiket még soha sem érzett. Mielőtt hozzám fordult volna, több orvosnál is járt, de azok véleménye különböző volt. Az én megállapításom szerint májsorvadás lépett fel, melynek következményeként a hasban mintegy 8—10 liter folyadék gyülemlett fel. A betegségnél teljes gyógyulást többé elérni nem lehet, sőt a kezelés dacára is a beteg állapota rendszerint fokozatosan romlik, amíg a biztos halál bekövetkezik.

Betegem esetében is így indult a dolog, annyira, hogy május hó közepére, amidőn már betegem kb. 6 hét óta ágyban fekvő beteg volt és önmagától tehetetlen, a szír is inkompenzálódott, vagyis nem tudott a fokozott követelményeknek megfelelni és a nyak, arc rohamosan duzzadni kezdett. A beteg légzése mindinkább romlott, úgy, hogy csak a gyors orvosi segítség; egy-egy szíverősítő injekció segítette át a szívet a kritikus gyengeségen. Az elégtelen szírműködés következtében betegem arca már teljesen kék, cyanotikus volt. Állapota reménytelennek látszott s ezt kötelességszerűen közöltem a férjével is.

Ilyen súlyos állapotban hagytam ott a beteget május 25-én, amikor katonai szolgálatom elszólított engem Budapestről. Csak most, szeptember 13-án érkezem haza, s legnagyobb meglepetésemre, a mult napokban, már meghaltnak vélt betegem állított be hozzám, vidáman, elég jó kinézéssel. Bizonyára leolvasta arcomról a meglepetést, mert azzal lépett a rendelembe, hogy „ügye doktor úr, nem hitte volna, hogy még életben talál?” Ezután elmesélte, hogy elutazásom után a legsúlyosabb napokat és órákat élte át, bár helyettesem ugyan, csak a leg gondosabban kezelte, eredménytelenül.

Egész életében istenhíró, nagyon vallásos volt és most is meg volt győződve, hogy a jó Isten nem hagyhatja el, mert ő élni akar! Rokoni, testrére, akik ápolták, magára hagyták, csupán egy kis 16 éves falusi leányka tartott ki mellette hűségesen a nehéz órákban.

Május utolsó napján, súlyos állapotában sirva panaszkodta a kis cselédnek, hogy elmúlik a május és ő még egyetlen májusi ájtatosságra sem tudott elmenni, pedig ő a nélkül nem akar meghalni.

A kis cseléd biztatására, hogy ő majd támogatja, és ha elfárad, ülnek a járda szélére, — fel-

kelt az ágyból és elvánszorgott dagadt lábával, vizenyőtől duzzadó nyakkal és arccal, fokozódó légszomjjal, a lakásukkal szemben levő régi Szent János-kápolnába, itt a Margit-körúton. Útközben többször is majdnem összerogyott, de mindig erőt vett magán és Isten segítségét kérte.

Lelkileg megújhódva és hitében megerősödve kísérté haza a kis cselédje. Meg volt győződve, hogy a májusi ájtatosságon buzgó imáját meghallgatta a Szent Szűz, s ő biztosan meg fog gyógyulni.

S csodálatosképpen ettől a naptól kezdve állapota fokozatosan javult, elhagyhatta az ágyat, már injekciókat is sokkal ritkábban kapja, naponta tud templomba járni, és biztosan tudja, hogy csak az isteni csoda segítette rajta.

Ezek elmondása után én őt természetesen alaposan megvizsgáltam. A lába már egyáltalán nem dagadt, úgyszintén arcáról és nyakáról is elmúlt a vizenyő, egyáltalán nem cyanotikus, légszomja nincs és egész könnyedén jár. Ámbár meggyőződésem szerint a máj anatómiai elváltozása nem bír számára jelentőséggel, mert ő szubjektíve jól érzi magát.

Kedves Odiló Atyám! Ez az eset az én és a mi mindannyiunk hitét is még jobban megerősítette, mert én mint orvos még jobban meg tudom érteni ezt az esetet, mint egy laikus. Nem tettem hozzá semmit, sem nem szépítettem, és alkalomadtán szívesen rendelkezésedre áll a beteg is és az engem helyettesítő orvos is“.

Mindez tavaly májusban történt. A beteg azóta egyre jobban érzi magát, és mint az orvos egy későbbi levelében írja: „ma már teljes határozottsággal megállapítható, hogy nemcsak a közvetlen halálos veszedelem elmúlásáról van szó, hanem állandóbb jellegű, a mostani megállapítás szerint esetleg hosszú évekig is eltartó olyan javulásról, melynek következtében rendes napi életmódját nyugodtan folytathatja...”

Íme, a Boldogságos Szent Szűzbe vetett bizalom ereje! Mily jól esik az óvóhelyen arra gondolnunk, hogy az Irgalmasság Anyja örökdió lettünk, és ha nem szűnt meg lelkünkben a hit és a bizalom, akkor nem szűntek meg napjainkban a csodák sem!

Völkel: Az első pünkösöd.

VÁTH JÁNOS: ARANYFENÉK.

A Magyar Barát sorozatos kisregénye.

Folytatás (5.)

Lakynét gyermekgondjaiért megsajnálják, mert még a menekedés aggodalmai is rázúdultak.

Az első ebédnél azonban a szenvedésekben megszeliült asszony helyett felpaprikázott nő fakadt ki, mert a hiányos eszű sógorasszonya megbántotta s ezt találta fel: „Az uradat se én, se a rokonság ki nem állhatja.” — Ha ez igaz — jelentette ki Lakyné — Zbogom Dunántúl! Zbogom!

— Hibás és megbízhatatlan a forrás. Az ítélezőt nem szokás komolyan venni — állították a rokonai bátyja felesége felől, hogy vigasztalják, aki így becsülte (áldott kez, áldott szív) a gyerekei apját.

A szíves vendéglátó rokon csak elnézte az uráért harca kelő asszonyt, aki pár évvel haladta meg a feleségét s minő öreg volt mellette. Akár felesége anyja lehetett volna. Felesége termetre, arca, járásra, csinra lány volt mellette.

Mikor már fölmelegedett körükben, megkérdezte effelől:

— Hja ti boldogok vagytok!

— S te nem lennél boldog?

Kitérően hallgatott.

— Ennyi szép gyerek miből ered, ha nem a boldogságból?

— A gyerek születik. Ahhoz nem kell boldogság...

— Mi tartott az urad mellett negyedszázadig?

A sógor elamult s megértette az uráért szóló védőbeszédet:

— A hűség, a szentség és eskü ereje. Később az imádság. Még később a gyerekek. A többit úgy is tudod...

— Tudom — válaszolta s elgondolkozott: „Karó kellett, ami mellett elvirágozhass.”

A sógor kiment a kisfiúhoz, aki kedves apróság volt, akivel már összebuzalmaskodtak, mert az apró rokon kiérezte belőle a gyermekbarátot.

Ártatlanul öreges arcot vágott. Csak szakáll kellett volna nagy arcához. Dundi popója, rogyott térd a kis nadrágban s a szandálkája valóságos törpéd adott, csak a szakállá hiányzott:

— Gyere csak! Gyere! Igazán itt a tehén.

— Bé akar jönni. De igazán itt a tehén — állt felő kíváncsisággal az állat elé. — Gyere csak, mert megeszí a mamát!

Ilyenkor a sógorbátyja boldogságában elsóhajtott magát: „Ha ez a kelletlen gyerek a mienk volna!” Lehet-e nemesebb életél, mint gyereket fölnevelni!

Hetek múlva Laky ellátogatott a feleségéhez.

S az asszony repeső, hitvesi ölelésben részesítette a gyerekei apját.

Az elvirágozott bab is öleli a karóját — a természetért, a magért az idő viszontagsága ellen. Most ilyen viszontagság a háború.

Az első napokban fölényesen járt-kelt a kis nemesi kúria ámbitusán Laky. Szokása szerint szeretett volna kiruccanni:

— Ti mindig itthon vagytok!

Szeretjük a fészketeket.

— Nem mozdulsz sehova?

— Ha természeti szépségeket kívánsz látni, készségesen veled tartok.

A Tátika mohos romjait, hasábos bazaltjait, Hollókő bástyányi kövületét, a Vadtó rucás sekélyesét, vagy a Vindernyavölgy kárászos, csikos creit óhajtot? — Mint invitáló levelében, lelkesülten festette meg szóval a hollókői kilátást: Vitorlások kitért szárnyát, gőzök száguldását a kék vizen, csónakok kényelmét, száguldó motorosok habvetését a nagy felületen...

— Alattuk, közöttük jöttem ide...

Hallgatás volt a kerő felelet.

Am apja elé állt a kisfia s jellemző arcfintorítással szemébe szajkózta:

— Ne fillents!

A szajkós gyerekségen mindenki elnevette magát. Anyja szokásosan megöklözte áldott kezével a buksi kobakot:

— Te csacsi!

Apja nyögött:

— Szerencsétlen voltam mindig. A tyukunk is egybe tojta el, amit kétfőbe kellett volna.

— Dehogy is — emelte fel hangját a felesége, hogy áldott kezével elsimítsa a felhőket férje homlokáról — úgy-e a ráé pap is dícsért bennünket, hogy minő szépen kitaníttatjuk a gyerekeinket.

A vendéglátók is simogató szóval siettek a kishitű felemelésére:

— Száz család közül tíz se dícselkedhet ilyen szép gyerekekkel.

— Öregségemben azt se tudod, melyik szárnya alá húzódj, annyian sietnek oltalmatokra.

Az a Jami gyerek, csak az, az...

Az lesz a fő támasztok, mert egyszerű madár a szíve, nem rontja meg a sok iskola.

A nyugalom és esend azonban nem igen volt Lakyék nyere. Nem sokára Csutórtókhelyről gondoltak vissza a testvéri fészek pelyhességére. Távol

a háború nyomától, ahol egy-egy piros tábori lap, tábori szám s néha egy-egy sebesült rövid szabadsága jelezte a világgést...

Jani a szülei levele miatt Lyra panaszkodó sorait olvasságta. Minden sorát tudta kívülről, s ha szerét ejthette, egy-egy külön szóért újra elővonta zsebéből:

— *Kedves Jancsikám, apát behívták s bent is jogták katonáéknál.*

Anya becsukta a műhelyt, mert már a kissébb inas is sor alá került. Anya kap segélyt, de az kevés neki, hogy ketten éljünk belőle. Én azért cukrászlánynak álltam s most ott lehetek, ahol Jancsika is inaskodott. Anya így lerázott a nyakáról s házvezetőnőnek ment, akitől pénz kellett szereznie apa reszkekedési után. Aranyos Jancsikám, gon-

doljon rám olyan sokszor, mint én magára. Sírva gondoltam rá, ha nagy lenne, elvinne valami kis csöndes faluba tanítónénak..."

Jani az apjához hasonló s óhajtott. Féltekenység lopózott szívébe. Sohse érezte. Mióta Lyra csinos, göndörfürtös fejét a sok-sok édesség mögé képzelte, megjelentek előtte a suttogó katonatisztek, jogászok is a cukrászbolt régi kisasszonyával, kinek helyébe Lyrát képzelte és nem birt szabaddulni a féltékenységtől. Még mélyebbet fohászokodott. Szédült a gondolatra, hogy az alma nem esik messze a fájától. Vízlné elképzelése után is hitt Lyra makulátlanságában s csak az embereket iartotta rossznak: Nem, nem lehet, hogy abba a ne-felejt szembe egy ferde nézés is beleférközzön!

(Folytatása következik.)

I. Felici: EMBERFARKASOK KÖZÜTT. (P. Linusz, a szeretet apostola). Átdolgozta: P. Lukács Pelbárt, O. F. M. Kiadja: a Ferences Missziók Országos Ügyvivősége, Bpest, 1944.— 175 old.

Szent Ferenc atyánk szelid szavával megzabolázta és kezes báránnyá tette a gubbiói farkast. Hűséges fia: P. Linusz, a páрмаi Gyümölcsoltó barátja: — századunk elején — *embertarkasok közé megy, azok közé, akik kivétközve emberi mivoltukból, szabadjára engedve ösztöneiket, a bosszút, a gyűlöletet, veszedelmesebbek a vadállatoknál. És a szegény barát fölveszi a haugot a nyomor és a bűn ellen: egyetlen fegyverrel: a krisztusi szeretettel. Ott látjuk őt a forradalom viharában — a menhely szegény Kicsinyei között — a rabok között — a háború okozta erkölcsi fertőben. De mindenütt megtalálta az embert, aki lelke mélyén zokogva kirkánkzik: „az elvesztett paradicsom” után... és a szeretet csodálatos erejével kiemelte őket a sárból, bűnből, porból.*

Az átdolgozás híven vetíti elénk P. Linusz alakját és áldott munkájának titkát: Krisztus igazi követését. — A mű nyelve, stílusa egyszerű, világos. A könyvecske reményt önt a lelkekbe: *Istennél semmi sem lehetetlen.*

Dr. Vöö Mihályné.

Váth János LYRA COELESTIS EGI DAL címen foglalja össze a magyar szenténeke-irodalom multját és jelenét a Magyar Barát legújabb kiadványában. Ára 4.— P.

Erdey Ferenc: ENGESZTELJÜNK SZENTSEGBEN! Korda, 2.— P.

A bűn és a gonoszság dermesztő világába engesztelő lelkeket toboroz ez a kis elmélkedés-sorozat. Engesztelőül az életzsentségre való állandó törekvést jelöli meg. Az élet-

zsentség kérdései közül főképen Istennek bennünk való jelenlétét emeli ki. Könyved, átlátszó elmélkedések ezek. — Sz —

Szent Bonaventúra: BESZÉLGETEK A LELKEMMEL (Soliloquia) c. halhatatlan művét ismét kiadtuk. Ára 4.— P.

VELEM AZ ISTEN A LÉGIVE-SZÉLYBEN. II. bővített kiadás. Fellelős kiadó: Dr. Ignác László pápai kamarás, miniszteri osztálytanácsos. Budapest, 1944. 72 old.

Nem hittük megjelenése idején, hogy ennyire időszerű munka lesz, most benne vagyunk a légiveszélyek sorozatában. Amint innen is, onnan is halljuk, a legtöbb helyen imádkoznak a hívek a légi riadó idején. Ezekhez az imádságban töltött percekhez nagyon ajánljuk ezt a könyvecskét. Néhány alapvető imádság az egész, s előzőleg fűzetként megjelent sorok a szenvedés értelméről. Az imákat az övölyhenet végezzük, az elmélkedő részeket azonban a pihenés óriában kell átlapozgatnunk. Nagyon ajánljuk kiegészítő fűzetként minden vallásos embernek. Egy másik imakönyvet kell hozzá az övölyhenet mellékelnünk, de ezeket az imádságokat vegyük alapul. Ezekhez aztán eneket és kedvelt ájtatosságokat vigyünk magunkkal! — DI —

Szent Bonaventúra ELŐLJÁRÓK ARANYKÖNYVE (De sex alis Sraphim) c. műve a modern nevelés-tudományban is elismert klasszikus kincs, minden nevelőnek, szülőnek, főként szerzeteselőjárónak nélkülözhetetlen tanácsadója. Ára 4.— P.

P. Müller Lajos S. J.: A JÉZUS SZÍVE-TISZTELET TÖRTÉNETE. Budapest, 1944. Korda R. T. kiadása. 424 lap. Ára 20.— P.

Jézus Szíve tisztelete korunk legkedveltebb ájtatossága. A Szentlelek vezetése oly bülesen irányítja ebben is az Egyház lelki életét. A középkor szétszóródott kultuszait mily következetesen egyszerűsíti és egységesíti Jézus Szíve tiszteletének alakulásá-

ban és tudatosulásában. Mert Jézus Szívének tisztelete már az első keresztényeknél megvan valamelyes formában, később a középkor nagy szentjei számtalan oly motívumot szőnek a keresztény áhitatba, amelyek a Jézus Szíve-tisztelet legszebb lapjai napjainkban is, azonban az igazi és céltudatos, pontosan meghatározható kultusz Boldog Colombine Kolos jezsuita és Alacoque Szent Margit működése nyomán születtek meg. Ettől kezdve világot hódító mozgalommá és erővé dagad a Jézus Szíve-kultusz folyama, s ma a kereszténység legjellemzőbb, leghatásosabb és legtisztultabb ájtatossági gyakorlata.

P. Müller könyve a történeti adatok rengetegével igazolja a Szentlelek Egyházat vezető munkájának ezt a fejlődését. Minden nagy egyéniség és intézmény, írásmű és fejlődési szakasz kimerítő tárgyalásban vonul el az olvasó előtt. Zádori 1878-ban megjelent „A Jézus Szíve ájtatosságának története, mivolta, hittani alapja” c. műnek gondolataiból indult el ennek a műnek eszméje, azonban szerzőnk messze felülmúlja Zádorinak különben már a maga korában is értékes, szinte korát meghaladó könyvét, s mai arányaiban mutatja be a Jézus Szíve-tisztelet egyetemességét és páratlan lendületét. P. Müller könyve minden kiválóság mellett azért érdemli a legnagyobb elismerést, mert a tények tárgyilagos felsorolásával rádöbben a Jézus Szíve-tisztelet fontosságára, s felhívja a figyelmet azokra az apostoli feladatokra, amelyek híveink Jézus Szíve-tiszteletének elmélyítésében megvalósításra várnak. A könyv minden hívő hasznos és élvezetes olvasmánya. Ép ezért a legmelegebben ajánljuk minden olvasónknak.

P. dr. Dám Ince O. F. M.

Megszerezted már P. dr. Dám Ince O. F. M. FERENCES SZEMMEL c. könyvét? A ferences lélek világítja meg korunk nagy kérdését s a ferences eszmék gyulladnak ki minden sorában. Ára 7.— P.

A Ferences Világmissziók legújabb kötetei: M. Klára és M. Aléna: **MO-SOLYGO-KÖNNYES TÖRTÉNETEK KÍNÁBÓL**, P. Anasztáz: **TAVASZI ALKONY**; kettős szám. P. Nagymányok: **INDIÁNVÉR**, P. Schrotty: **JOSÉ KRISZTUS NYOMDOKAIN**, M. Juvencia: **LÁNGOLO SZÍVEK KÍNA FÖLÖTT**. — Az újabb missziós kötetekben most sem családunk: mind kiállításban, mind tartalommal újat, szépet és felemelőt kapunk. Egy-egy képpel ismét több, amit a regények adnak a hittérítő életéről, és méltó kiegészítői és részei annak a hatalmas körképnek, amelyet missziós életnek nevezünk. Csupa szín, mozgalmasság és érdekesség! Az első kisregényben két Kínában dolgozó magyar misszionáriusnővér feljegyzéseit olvashatjuk; apró események, történetek mind-mind a missziós életből. A **TAVASZI ALKONY** egy kis kínai virágszál, kis leány története, akit atyja a hagyományok szerint töle teljesen távolálló férfinak akar kényszeríteni. Az **INDIÁNVÉR**-rel változik a kép: most az Amazon vidékén tekintünk be a keresztény, a hit világát áhító indiánok közé: egy indiafiú hősiességének vagyunk tanúi, és vele együtt örülünk a testvére megszületésének; negyedik füzetünkben viszont a tartományfőnök atya újabb **JOSÉ**-kötete a kis Josét, a tenger szemű és mélyszívű fiút Szent Ferenc Atyánk ruhájában mutatja be: José papi élete, felszentelése, újszéje pereg filmszerű élenk egymásutánban szemünk előtt; az utolsó füzetben pedig ismét otthon vagyunk: a magyar ferences misszióban peregnek a történetek, események: szem nem marad szárazon az olvasás közben. És az összes füzetek tartalmát láthatatlan kapcsolóként fogja egybe a hittérítő alakja, szelme és ezen keresztül Jézus szívének dobogását érezzük, aki emeli a hittérítő kezét, általuk gyógyítja a sebeket, simogat, félt. A missziós füzetek komoly sikerre számíthatnak a missziós irodalomban. — p —

Ramon Lull csodálatos szemlélődési könyvét ültette át Szedő Dénes atya nyelvünkre IMÁDÓNAK ÉS IMÁDOTTNAK KÖNYVE — Szemlélődések az év minden napjára cím. Ára 4.— P. Különösen iskolázottabb olvasóinknak ajánljuk ezt a lelki csemegét.

Kosztolányi István: IGY SZERETETT AZ ISTEN... Újszövetségi bibliai történetek. Kézikönyv a biblia történetek tanításához, egyszersmind bevezetésül a Szentírás olvasásához. I. kötet. A térképet rajzolta Kosztolányi Árpád, Budapest 1944. Korda R. T. kiadása. 382 old. szöveg · 45 old. kép · 6 old. térkép és tervrajz. Ára 22.— P.

A mű eszméjével már találkoztunk a szerző „*Igy szólott az Úr*” c. művében, ott ismertük meg módszerét is. Most ebben a kötetben az újszövetség anyaga kerül sorra. Következésképpen a Szentírás alapjaira építi a

szent történeteket, alig van a Szentírásnak verse, amelyet vagy szó szerint, vagy tartalmában fel ne dolgozna. A szent szöveg magyarázatra szoruló kifejezéseit röviden a szöveghez illeszti, a tanulságokat egyszerű gyakorlati érzékkel vonja le, a kapcsolatos bibliakritikai kérdéseket alaposan és egyszerűen dolgozza fel, a földrajzi, történelmi, etnikai magyarázatokat nem mulasztja el, s végre is imádságra való anyagot választ a Szentírásnak, vagy a szertartáskönyveknek, vagy valamelyik kiváló egyházatyának és szentnek az imatárából avagy himnológiájából. Mind olyan, hogy a papnak amúgy is ismerős anyagot jelent, mindennapi imádságának és liturgikus életének gazdag eszmevilágát közvetíti az ilyen kincsektől javarészt elzárt világi híveknek és tanítványainknak. A mű végén rendkívül gyakori táblázatok igazítanak el bennünket. Így az egyházi év evangéliumait, a Szentírás történelmi eseményeinek kronológiáját, a térképek és képek jegyzékét, a név- és tárgyjegyzékét, végül is a kiváló hozzáértéssel és pedagógiai szakértelemmel megválogatott képmellékletet és a térképeket kell kiemelni.

A hitoktatás és a vallásnevelés irodalmának számos termékével dicsekedhetünk, de ez a mű végre nem mellé beszél a kérdéseknek, hanem a kinyilatkoztatás elsőrangú forrásában mutatja be a kereszténység tanítását, a krisztusi letétemény minden színét és tartalmi értékét. *Kedves olvasóinknak nem is tudok jobb könyvet ajánlani egyelőre ennél a módszerében és tartalmában egyaránt kiváló és ősi ízü könyvénél. Mintha csak a Szentírást olvasnók.* A Szentírásban sokszor nehézségünk támad a szövegek értelmezésében, itt minden akadály nélkül leheli könyvünk a szent írók és a szent események, a történelmi környezet és az örök isteni tervek s elgondolások levegőjét. *Tegyük asztalunkra a Szentírást mellé ezt a könyvet is!* Megrendeléseket szívesen közvetíti a Magyar Barát kiadóhivatala, Vác.

P. dr. Dám Ince O. F. M.

Ötös-kereszt kisregények sorozatából:

Bercelly Tamás: A LÁTHATATLAN MADÁR.

A városi életnek érdekes karcolata. Egy lelkiismeretes, ideálislelkű fiatal orvos írja le küzdelmes éveit, melyeket megarányoz egy tisztaszívű lány fészekrakó szerelme.

A könyvnap lelki irodalmának kétszertelenül legnagyobb eseménye P. Roznik Rajnér KRISZTUS ÚTJÁN c. műve. A keresztény erkölestan nagy tetelei világosodnak meg a kiváló hittudós és léleknevelő páter szabatos és mégis népiesen egyszerű előadásában. A 356 oldalas mű ára 14.— P. — Értékesebb fejezetei külön is megjelennek. Igy AZ IMÁD-SÁG és A SZENTGYÓNÁS ÉS SZENTÁLDÓZÁS c. részek ára 2.—2 pengő.

Egy Irén: A CSODÁLATOS PAJZS.

René de Rubai szentföldi lovag csodás története egy életmentő pajzs körül. Az izgalmas eseményt kellemesen szövi át Fiamettának nagy-zoló, és egy gyönyörű rableány. Giovannának hűséges szerelme.

Szent Bernardin jubileumát összeköti meg Bargellini SIEUAI S. c. műve. Ára 6.— P.

Egy Irén: JUZSUF A POTYAUTAS.

Gazdag magyar fiúk tengeri utazásáról beszél e kis füzet; valamint arról, hogy mi módon vesznek pártfogásukba egy arab fiúcskát, Juzsufot nagylelkű áldozatkészséggel.

Kökend.

SEZT FERENC VIRÁGOS-KERTJE (Fioretti), Rendalapító Atyánk életének legendás leírása minden Szent Ferenc-tisztelő nélkülözhetetlen olvasmánya. Ára 4.— P.

PAPOK SZENTMISEJE, ÉNEK KIS SZENT TERÉZRŐL.

P. Szabó Polikárp ferences zeneszerző új műveket írt: Pakocs K. versére mélyen áhítatos „Papok szentmiséjét” és P. Szedő Dénes ofm. versére remek éneket kis Szent Terézről. Páduai Szent Antal dicsérete is (öt klasszikus ének Szent Antalról) már második kiadásban jelent meg!

P. Polikárp izzó ferences és magyar muzsikáját messze hazánkon túl is ismerik és szeretik, ezért új műveit is mindenkinek nagyon ajánljuk!

Marosszéki Zoltán, O. F. M.

P. Szedő Dénes O. F. M. FERENCES HIMNUSZOK c. műve ismét megjelent. Néhány új himnusz csatolt az első kiadás anyagába. Ára 4.— P.

ÜZENETEK
Új könyveinkről jegyzéket és megrendelőlapot mellékelünk lapunk mai számához. Szeretettel ajánljuk Kedves Olvasóink figyelmébe kiadványainkat. Az új könyvek mind lelki életünk elmélyítését segítik elő.

A GALAMBÚC, a Halottak jegyzéke, és a Lelki Szövetség szövege nyomdatechnikai okokból jövő számunkba maradt.

A MEGRENDELÉSEKET ne Gyöngyösre küldjük, hanem váci kiadóhivatalunkba. Gyöngyösre csak a szerkesztési ügyek tartoznak.

Igy tehát igennel felelhetünk arra a sokat hánytorgatott kérdésre: termel-e a nép kultúrjavakat? Képes-e eredeti teljesítményekkel tovább lendíteni a maga műveltségi fokának kerekeit? Nem a felsőbb műveltség fokról szívárog-e minden érték az alsóbb osztályokba, s jut el végre is a népi hagyományba?

Ide is az áll, hogy az eszme lobban fel a lángelne, az eredeti tehetség lelkében. Eszméje pedig minden kultúrfokon áll embernek lehet. A jeleket azonban nem teremtik, legfeljebb módosítják, új értelemben fogalmazzák, az új eszme kifejezésére használják. Ebben az értelemben bőven akadunk népi tehetségekre, kezdeményezésekre. A népi kultúra halad a maga erejéből is, nemcsak a felülről szívárgó elemek átvételével. Hogy a népi tehetség meglátásának korántsincs az nagy ható ereje, mint a vezetőrétegek lángelmőinek, az természetes. De a maga kis világában fakadt dalocskája, szenténeke, ájtatossága, liturgikus jellegű megoldása csak adott valamit a népi kultúrelét eddigi állományához.

Mert a tehetség meglátása sohasem az egyéné, hanem a közösség elsősorban. A közösség halmozta a helyzeteket és a problémákat úgy, hogy csak megoldani kellett. Ez a megoldás nem az egyénnek, hanem a közösségnek szólt. Ezért is teszi magáévá a közösség az új indításokat oly lendülettel, illeszti javainak rendszerébe, hagyományainak világába. A hagyomány egész nemzetet egybefűző hálózatán indul hódító útjára. Ezt az utat megrajzolni igen nehéz lenne. Csak elnézzük, miként „fogja fel” — amint az egyszerű emberek mondani szokták — valamelyikük az eszmét, adja át a közösségnek, a kisebb közösségtől hogy veszi át egy-egy búcsújáróhelyen számos más falu népe, s kerül az előimádkozók házaiból a templomba, a magánjellegű közös ájtatosságokból a hivatalos egyházi ájtatosságokba.

6. ERŐS NÉPISÉG — ERŐS KATOLIKUM. — Ez már szorosan vett néprajzi következtetésünk a lelkipásztori feladatok területére. Ép a liturgikum és etnikum vizsgálatá aról győzött meg, hogy az etnikum alapján véve nem egyéb, mint bizonyossága annak a közelségnek, amelybe a néplelek a hivatalos egyházi étellel került. Bármely oldalról is közelítsük meg ennek a közeledésnek a munkáját, akár a liturgikus mozgalom célkitűzése értelmében, akár a néprajzi utánérezés szellemében, végeredményben a katolikumot, a Krisztus misztikai testével való egységet erősítjük népünkben. Persze, a műveltebb rétegben több eredményt alakítjuk az etnikai elemeket a liturgia ősi formáinak megélésére, mint az egyszerűbb néprétegben. Ugyanezt kell mondanunk a dogmatikai, erkölcsi, jogi kérdésekben. De erről a feladatról nem szabad teljesen lemondanunk az egyszerűbb nép nevelésében sem. Hiszen a népiség nem pályázik a nyersebb és kevésbé kultúrált kifejezési formákra. Igénye mindenkor az elérhető legnagyobb közelség liturgia és népélet között. Azzal azonban számolnia kell, hogy a nép egyszerűbb osztályai kevésbé fogékonyak a megfelelő elméleti képzést is kívánó liturgiai, dogmatikai, erkölcsstudományi, jogi, stb. jelrendszer eredeti értelmének feldolgozására. Ép ezért nem hanyagolhatjuk el az alsó népműveltség fokának megfelelő jelrendszer szellemében való értelmezést sem.

Tehát a liturgikus jelrendszer magyarázata mellett bátran állhatunk a népi jelrendszer szolgálatában is. Az elmúlt években mozgalmat indítottak az adventi lámpakoszorú szokása érdekében, s egyesületi otthonokban, kulturális előadásokban advent négy hetének mindegyik vasárnapján egy gyertyával többet gyújtottak meg a koszorún. Ugyanakkor a magyar vallási néprajz nemkevesebb mély értelmű adventi szokással dicsekedhet, a Katalin-ággal. Máttraalján Szent Katalin napja jelzi az advent kezdetét. Eladóleányok tizenhárom gyorsan nyíló galyat szakítanak s öntözgetnek vázában naponta karácsony ünnepéig. Az ágak Luca napjára kipattannak, karácsonyra meg teljes pompában kivirágoznak, s a lányok bluzán, az oltáron, és

otthon a bőjti asztalon díszlenek karácsonykor. A szokás hátterében a Szent Szűz eljegyzésének legendája húzódik meg. Szűz Mária kezére ú. i. 12 Dávid nemzettségébe tartozó királyfi pályázott, az angyal jelentése alapján azonban csak az nyerhette el Mária kezét, akinek kezében virágba szökken a Jozsáfát völgyében szakított galy. A próba azonban egynek sem sikerült, csak Szent Józsefnek, akit később intett az angyal a próbatételre, s így övé lett a Szent Szűz keze. A Katalingaly a leányerények jelképe. Nem érdemes terjeszteni, magyarázatni egy ilyen lehelletfinom népszokást az advent titkának elmélyítésére?

Betlehemben nem talált szállást a szent Pár, hogy Mária világra hozza az isteni Kisdedet. A magyar nép áhitatos lelke azonban megnyitotta kapuit, s a szálláskeresés karácsony ünnepét megelőző kilencnapos ájtatosságában tükrözi a Szent Család befogadásának szellemét és a kisded Jézus szeretetét. Mi akadály lehet ennek az országszerte elterjedt szokásnak a hivatalos elismerése és támogatása tekintetében? Adácson az egész karácsonyi ünnepkört kitöltik vele, s megünnepelik a Szent Család ünnepét, Szűz Mária eljegyzését, a kis Jézus bemutatását és a Szent Család futását (febr. 17.) is.

Nagycsütörtökön egész éjjel virrasztanak a „csütörtöki könyv” ájtatosságai mellett, bejárják a helység összes keresztjeit, s meghatározzák Mária-síralmokban zokogják át az éjtszakát Gyöngyösön, s sok helyütt az országban. Ugyanezt végzik húsvét hajnalán Jézus keresésének buzgalmában. Viszont Nagyboldogasszony siránál virrasztanak egész éjjel, Adácson pedig Kisasszonyunk születését várják az ünnep vigiliáján, s minden házba beköszöntenek, ahol Mária-oltárt állítanak a családok. Domaházán, Kissikátorban, Tarnazsádon. részben Gyöngyöspatán 1000 üdvözlégyet mondanak el rózsafüzér formájában Gyümölcslő Boldogasszony vigiliáján az esti harangszóttól hajnalig, mert úgy tartják, hogy az angyal ezerszer ismételte Mária előtt az Úr üzenetét, mignem elragadtatásából magához tért. s kimondta ezeket a szavakat: Legyen nekem a te igéd szerint!

Csak néhány példa. Mennyire elmélyítheti egy-egy ünnep titkát az efféle szokások tudatosítása, helyes értelmének feltárása. Nem erőssége ez az Egyház liturgikus eszméinek?

7. NÉPI IRÁNYÚ PAPNEVELÉS. — Persze, ehhez a papság néprajzi megnevelése az első feltételünk. A tényleg idegenek csak a magvetés munkáját végezték házánkban, a léplelekbe akkor gyökerezhetet alapos sikerrel az Egyház, amikor a magyar pap állt a hívek élére, aki maga is ebben az etnikai légkörben élt, s akinek született tehetsége volt az Egyház hatásainak néplelektani értelmezésére. A XVII. század óta idegen szellemű papnevelés eszményeit hajszoltuk. Nagy érdeme az egyházas szellem elmélyítése, de a népi nevelést nem tudta tanrendjébe illeszteni az idegenből másolt és irányított tanmenet. Innen a szakadás a nép választás igénye és a pap egyházas magatartása között. A magasabb liturgikus istentiszteleti formák tisztasága és dogmatikai szabatossága mellett elfelejtettük, hogy népünk nem tudja követni szárnyalásukat, s titokban a maga kis gyülekezeteiben pótolja ájtatossági szokásaival mindazt, amit a magas liturgia nem adhatott meg.

Csak a legutóbbi években eszméltünk rá részben tekintélyes megnyilatkozások, részben a túlsó oldal hangos lármája közepette arra, hogy ezen a téren is tennünk kell már valamit. A teológiák a lelkipásztori néprajz tanszékével, vagy legalább az önképzőkori munkásság népi irányú kutatásával kísérleteznek. A protestánsok ebben is jóval megelőztek bennünket. Pedig annyi a nehézségük. Bárhol vájják az etnikai mélységeket, minduntalan oly jelenségekre bukkanak, amelyek ellen a protestantizmus megszületett. Katolikumot találnak. Ime, még ebben is kezünkre jár a magyar nép naturaliter catholica, a maga mélyén katolikus lelke.

8. EGYHÁZI ELŐLJARÓSÁGOK ÉS A LELKI-PÁSZTORI NÉPRAJZ ELVEI. — Számtalanszor kíséri a néprajzi alapokra fektetett lelkipásztorkodás érdekében felszólalókat az az ellenvetés, hogy az egyház mai törekvései nehezen egyeztetethők össze céljaikkal, s az egyházi hatóságok minden törekvése, hogy az Egyház dogmatikai, erkölcsi, jogi és liturgiai törvényeit minden etnikai izzól és értelmezéstől függetlenül oltuk a nép lelkébe. Kétségtelenül, kellő óvatosság nélkül sok hibába eshetünk a néprajzi szempontok túlzott értékelésével. A mai népi táborki kiforratlansága sem alkalmas arra, hogy bátran rábizzassuk lelkipásztorkodásunkat. A vallási néprajz segíthetne még a legtöbbet, azonban túlló a célon, amikor eredményei alapján elveket szögez le, és sürgeti a lelkipásztorkodás ilyen értelmű átszervezését. Azonban ez még nem jelenti, hogy felsőbbsegünk részéről nem nyerne jóváhagyást egy olyan törekvéstől fűtött tudomány, amely alapos módszerrel és indokolással támasztaná alá irányításait.

A lelkipásztori néprajz elsősorban tudomány akar lenni, s ebben teljes szabadsága van a problémák felvetésében és megoldásában. Minden joga megvan arra, hogy az egyetemes lelkipásztorkodástanhoz hasonlóan tanulmányozhassa a vonatkozó kérdéseket és megoldásait *valószínű nézet* alakjában előterjeszthesse. A lelkipásztori néprajz művelője is elsősorban teológus, aki a kinyilatkoztatás röntgenfényénél világít át minden

problémát és megoldást, s ha úgy látja, hogy az örök igazságok rendszerével megegyezik megállapítása, a hittudós alázatával fogalmazza meg tételeit. Ezeknek a kinyilatkoztatás forrásain és a józan eszen alapuló tételeknek nem tulajdonít nagyobb jelentőséget, mint az érvek javallják. Az így előterjesztett rendszer, majd a későbbi fejlődés során felmerülő újabb tételek bizvást remélhetik az egyház jóváhagyását. Persze, a valószínű nézet újabb nézeteknek is helyt ad, s ép ezzel a rugalmasságával és szerénységével biztosítja azt a helyes módszert és utat, amelyen a lelkipásztori néprajz a válásnevelésnek, és minden irányú népnevelésnek áldása és útmutatója lehet.

• • •

Ebbe a néhány fejezetbe sűrítettem mindazt, amit a lelkipásztori néprajz tudományos elindulásánál fontosnak tartottam. A részletek felől jóslásokba bocsátkozni még igen korai lenne. Mégis abban reménykedem, hogy meghatározásának szabatosága és módszereinek s problémáinak válólasa eléggé megokolja létjogosultságát, és sejtelmet kelt nagyraihivatottságról. Hiszen nem is akar olyan különöset, csak azt, hogy az embereket a maguk természetis adottságainak igénybevitelével segítsük az örök üdvösségre, s a kegyelmet, a természetfeletti élet magját a jól megismert természetes alanyba oltuk!

Magyar Barát kiadóhivatala, Vác, Postafiók 16.

Felvétel a Ferencrendbe!

Szent Ferenc Atyánk virágos kertjébe várunk minden ifjút, akit Isten kegyelme hozzánk hív.

A KAPISZTRÁN SZENT JÁNOSRÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY főképp lelkipásztorkodással, bel- és külmiszióval szolgálja Isten országát. Működési területe a Nagy Magyar Alföld és a Dunántúl és Felvidék keleti része. Középskolás ifjakat a jászberényi Szeráfi Kollégiumba, az érettségizett ifjakat pedig egyenest a szerzetbe veszi fel. A Tartományfőnökség címe: Budapest, II., Margit-körút 23.

A SZÜZ MÁRIARÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY a lelkipásztorkodás, kül- és belmiszió mellett gimnáziumi tanárkodással is foglalkozik. Területe a Dunántúl és a Felvidék nyugati része. Folyamodhatnak érettségizettek vagy oly ifjak, akik legalább a gimnázium IV. osztályát jó eredménnyel végezték; felsőbb osztályúak előnyben részesülnek. A szerzetesi próbaév elteltével a nemérettségizettek mint ferences papnövendékek végzik hiányzó gimnáziumi tanulmányaikat. A Tartományfőnökség címe: Budapest, IV., Ferenciek-tere 8.

A SZENT ISTVÁN RÓL NEVEZETT ERDÉLYI FERENCES RENDTARTOMÁNY az erdélyi katolikus magyarság vallási és társadalmi életét szenteli és menti meg hősi küzdelmek és apostoli vállalkozások árán a Hazának. Lelkipásztorkodnak, tanítanak, bel- és külmiszióban helyt állnak, a nemzetiségek között elszórdott magyarokat kutatják fel és szervezik, stb. Felvételt nyernek olyan ifjak, akik a középskola legalább IV. osztályát jó eredménnyel végezték. A Tartományfőnökség címe: Kolozsvár, Ferencesek.

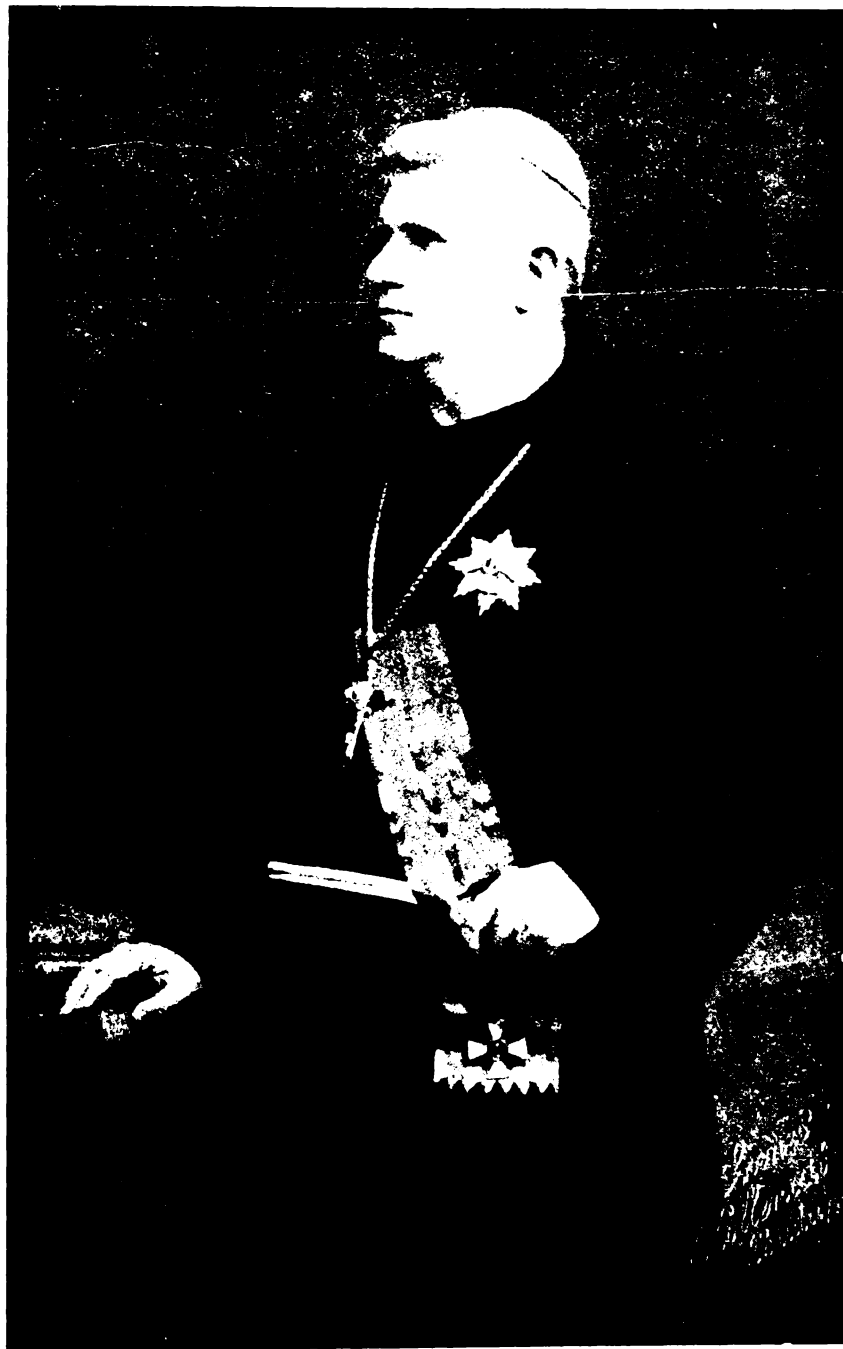
Kérvényükhöz csatolják a következő okmányokat: 1. Keresztlevél; 2. bérnyomás bizonyítvány; 3. születési kivonat a polgári anyakönyvi hivataltól; 4. erkölcsi bizonyítvány a lelkészről külön lezárt borítékban; 5. orvosi bizonyítvány, különös tekintettel a szemek, fo-

gak és tüdő egészségi állapotára; 6. az egyes rendtartományban megkívánt végzettségről iskolai bizonyítvány; 7. szülői beleegyezés, melyben az is ki van tüntetve, hogy a szülők szerzetbe vonult gyermeküktől, vagy a szerzettől anyagi támogatást nem várnak.

SZENT FERENC HÍV!?! MÉG MA KÜVESD, AZONNAL FOLYAMODJÁL!

Magyar Barát

1 9 4 4 J Ú N I U S H Ó

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 5.— P, félévre 2.50 P, egyes szám ára 50 fillér.
Csekkszám: 51.581. Üres befizetési lapot 3 fillérért a postán kaphatunk.
A kéziratokat minden hó 25-ig küldjük a szerkesztőségbe.
Kéziratokat nem őrzünk meg, csak portó mellékelése esetén küldünk vissza.
Kiadja a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány.

Felvétel a Ferencrendbe!

Szent Ferenc Atyánk virágos kertjébe várunk minden ifjút, akit Isten kegyelme hozzánk hív.

A KAPISZTRÁN SZENT JÁNOSRÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY főképp lelkipásztorkodással, bel- és külmiszióval szolgálja Isten országát. Működési területe a Nagy Magyar Alföld és a Dunántúl és Felvidék keleti része. Középiszkolás ifjakat a jászberényi Szeráfi Kollégiumba, az érettségizett ifjakat pedig egyenest a szerzetbe veszi fel. A Tartományfőnökség címe: Budapest, II. Margit-körút 23.

A SZÜZ MÁRIARÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY a lelkipásztorkodás, kül- és belmiszió mellett gimnáziumi tanárkodással is foglalkozik. Területe a Dunántúl és a Felvidék nyugati része. Folyamodhatnak érettségizettek vagy oly ifjak, akik legalább a gimnázium IV. osztályát jó eredménnyel végezték; felsőbb osztályúak előnyben részesülnek. A szerzetesi próbaév elteltével a nemérettségizettek mint ferences papnövendékek végzik hiányzó gimnáziumi tanulmányaikat. A Tartományfőnökség címe: Budapest, IV. Ferenciek-tere 8.

A SZENT ISTVÁN RÓL NEVEZETT ERDÉLYI FERENCES RENDTARTOMÁNY az erdélyi katolikus magyarság vallási és társadalmi életét szenteli és menti meg hősi küzdelmek és apostoli vállalkozások árán a Hazának. Lelkipásztorkodnak, tanítanak, bel- és külmiszióban helyt állnak, a nemzetiségek között elszórt magyarokat kutatják fel és szervezik, stb. Felvételt nyernek olyan ifjak, akik a középiskola legalább IV. osztályát jó eredménnyel végezték. A Tartományfőnökség címe: Kolozsvár, Ferencesek.

Kerényekhez csatolják a következő okmányokat: 1. Keresztlevél; 2. bérmentési bizonyítvány; 3. születési kivonat a polgári anyakönyvi hivataltól; 4. erkölcsi bizonyítvány a lelkésztől külön lezárt borítékban; 5. orvosi bizonyítvány, különös tekintettel a szemek, fo-

gak és tüdő egészségi állapotára; 6. az egyes rendtartományban megkívánt végzettségről iskolai bizonyítvány; 7. szülői beleegyezés, melyben az is ki van tüntetve, hogy a szülők szerzetbe vonult gyermeküktől, vagy a szerzettől anyagi támogatást nem várnak.

SZENT FERENC HÍV?? MEG MA KÖVESD, AZONNAL FOLYAMODJAL!

HALOTTAINK:

Szervizky Ilonka Satoraljaihely. — Pereg (Peller) Ádámné Pees. — Horváth Anna Pees. — öz. Kovács Istvánné Polgár. — Portel István Polgár. — Balogh Jolánka Rad. — Szalay Béláné Budapest. — Aurhammer Józsefné Veszprém. — öz. Labár Mihályné Jászakóhalma. — öz. Gergely Józsefné Pees. — Dr. Kletzár Jenő Budapest. — Farkas Vilmosné Pees. — Tahri Imréné Des. — öz. Bezdits Mátjáné Szabolcs. — Nagy Imre Hercegszántó. — öz. Bólf Ferencné Nagykánizsa.

Kedves Olvasóinkert és terjesztőinkert minden hónap első szombatján reggel 7 órakor szentmisét mondunk a Gyöngyösi Fajdalmas Szűzanya kegyeltáránál. Lélekben mindannyian kapcsolódjunk Jézus keresztáldozatába ezen a napon, s egy szívvel, egy lélekkel ostromoljuk a mennyel Atyát bocsánatért, békéért, minden szükségünkért!

Elhunyt előfizetőinkert havonta két szentmisét mutatunk be! Nyugodjanak békében!